

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2019 / ROČNÍK 11 / ZDARMA

ZPĚVAČKA

EWA FARNA

SVÝM KOŘENŮM
VDĚČÍM ZA MNOHÉ

2

MÍSTENKA ZA 0 Kč

Kupte si jízdenku v e-shopu a získáte místenku zdarma.

- » platí pro všechny dálkové vlaky kromě SC Pendolino
- » místenku zakoupíte i v pokladně ČD za 35 Kč

www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravec

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a. s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
30. ledna 2019, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Luďka Hnulíková
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Petra Kubíčková
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

PRO AUTORY A SOUTĚŽÍCÍ:

Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete
na www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

víte, co je největší prohra každého šéfredaktora? Když začne editorial ve stylu: a zase máme ten únor... Co víme o únoru? Je zima, tma, některé děti mají jarní prázdniny (nikdy jsem nepochopil, proč jarní, když je většinou kosa jako v ruském filmu), někomu se vybaví i výrok „Právě se vracím z Hradu...“ a nesmím zapomenout na bílá pole, která přináší úrodu. Čekáte něco hlubokého? Já taky. Marně.

Zkusme to jinak: každý den stojíme na rozcestí. Většinou banálním (například když si chcete koupit oblíbenou značku čokolí, ale poslední kus zrovna koupí někdo před vámi, a pak si dlouze lámeme hlavu, z čeho uděláte ten den znouzectnost), ale občas přijdou i volby osudové. Klíčová rozhodnutí řešila i osobnost tohoto čísla Ewa Farna, konkrétně hledala další směr své pěvecké kariéry. Našla? Samozřejmě že ano. Stejně jako před 70 lety vizionáři u rýsovacích prken, když hledali odpověď na otázku, jak vrátit železnici její lesk a obdiv. Šli na to od lesa (ta čeština je stejně krásná!) a technologii vody a ohně zabalili do supermoderního aerodynamického hávu. Fungovalo to? Někde ano, u nás ne. Proč? O tom se dočtete v železničním tématu.

Co z toho plyne? Že v únoru se nedá čekat nic hlubokého, protože je zima, tma, některé děti... Počkat! Vlastně ano! Čeká nás oslava lásky, tak to těm zamilovaným neznechuťme nefungujícími oslími můstky. Nic víc než láska přece není...

Pohodové cesty, šťastné návraty a hodně citu přeje

Václav Rubeš
šéfredaktor

Obsah

6
ROZHOVOR
Ewa Farna

13
CESTOVÁNÍ PO ČR
Hradecko

26
ZÁHADY NA DOSAH RUKY
Po krvavých stopách do Starého Města

30
ČD PRŮVODCE
Vlakem na hokej

38
CESTOPIS
Rumunsko

46
ŽELEZNICE
Aerodynamické vlaky

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
27. 2. 2019

Zájem hendikepovaných o přepravu vlakem roste

České dráhy loni přepravily rekordní počet cestujících s hendikepem. Prostřednictvím jedinečného rezervačního systému si cestu (i za hranice ČR) objednalo 7 546 registrovaných zákazníků. Dalších několik tisíc hendikepovaných přepravily ČD mimo tento systém.

Objednávkový systém umožňuje snadnou rezervaci cesty včetně nutné asistence při nástupu, výstupu anebo přestupu mezi vlaky pro osoby s hendikepem, např. na vozíku. Řada vozíčkářů díky pravidelnému nasazení bezbariérových souprav a modernizaci stanic už ani nevyžaduje asistenci a cestuje bez předchozího objednání. Skutečný počet přepravených zákazníků

s hendikepem se tedy pohybuje na více než dvojnásobku. Moderní bezbariérové soupravy umožňují snadný nástup nejen lidem na vozíku, ale také seniorům nebo rodičům s kočárky a malými dětmi. Pro nevidomé jsou vlaky vybavovány speciálními vysílačkami, které dálkově otevírají nástupní dveře vlaku, a infor-

macemi v Braillově písmu. Pro neslyšící je stále více vlaků vybaveno vizuálními informačními systémy. V jízdním řádu 2019 vypravují České dráhy celkem 5 066 bezbariérových spojů denně s vozy upravenými pro cestování osob na vozíku včetně bezbariérových toalet nebo plošin a ramp pro nástup a výstup těchto osob.

E-SHOP ČD

VÝHODNÉ ONLINE NÁKUPY

Nechte si zaplatit za online nákupy ve více než 750 obchodech na tipli.cz! Ušetřit můžete až 33% z každé objednávky. Navíc při pořízení jízdenky v e-shopu ČD od 1. do 28. února získáte 100 Kč k prvnímu nákupu přes www.tipli.cz. Už více než milion Čechů získává cashback odměny v oblíbených obchodech jako např. AliExpress, Dr.Max, ZOOT, eobuv.cz, About You, Kasa.cz, Notino a mnoho dalších. Stačí se zaregistrovat zdarma na stránce www.tipli.cz/cd a získáte část peněz zpět.

PALMKNIHY

Vyšla e-kniha o historii státních drah

Chcete mít přehled o vývoji a fungování státních drah na území Československa za posledních 100 let? Pořídte si knihu Historie státních drah 1918–2018, která vyšla k jedinečné příležitosti stoletého výročí vzniku Československa i samostatné státní železnice.

Nově si ji můžete zakoupit také formou e-knihy na www.palmknihy.cz. V devíti kapitolách se seznámíte s minulostí, přítomností a vizemi budoucnosti české i slovenské železnice. Kniha obsahuje řadu zajímavých, často dosud nepublikovaných záběrů, reprodukcí a map, má populární naučný charakter. E-knihu si pořídíte za 690 Kč. Tištěná verze knihy je dostupná ve vybraných ČD centrech a vyjde vás na 790 Kč. Více informací o publikaci najdete na www.cd.cz/100-let-spolu.

#dostbyloplastu

Třídíte s námi na cestách

V Česku se ročně vyprodukuje 240 tisíc tun obalových plastů a kolem 20 tisíc tun jednorázového plastového nádobí. Snížení jeho spotřeby a s tím spojených odpadů, které nejdu recyklovat, se České dráhy věnují dlouhodobě. I proto se již na jaře 2018 připojily k iniciativě ministerstva životního prostředí s označením #dostbyloplastu, přestože v minulých letech byly učiněny mnohé kroky, na jejichž základě se v jídelních vozech a bistrovozech servírují pokrmy a nápoje ve skleněném a porcelánovém nádobí. U všech kategorií zaměstnanců se stacionární povahou pracoviště se ČD také aktuálně zaměřují na maximální snížení spotřeby jednorázového nádobí na pracovišti včetně zapojení těchto zaměstnanců. Připojit se k této iniciativě můžete i vy, tříděním přímo ve vlaku. Stačí využít žlutých nebo černých ekologických tašek na tříděný odpad, které jsou k dispozici u obsluhujícího personálu cateringových služeb.

Vozový park

MOTORÁKY NA OPAVSKU ČEKÁ MODERNIZACE

Národní dopravce připravuje modernizaci 19 motorových vozů řady 809 a 810 pro lokálky v Moravskoslezském kraji. Do motorových vozů bude dosazen nový motor s výkonem 242 kW, splňující aktuální ekologické parametry. Novinkou bude také klimatizace, čalouněné sedačky s větším prostorem k sezení a doplní se i wi-fi připojení k internetu a elektrické zásuvky (230 V) pro napájení drobné elektroniky. Modernizací projdou také WC, budou dosazeny nové dveře s řadou bezpečnostních prvků pro slabozraké a nevidomé, ovládané tlačítka a za jízdy blokováno proti otevření. Tyto motorové vozy budou v provozu na méně frekventovaných regionálních linkách, např. na Opavsku, v okolí Suchdola nad Odrou nebo Studénky.

SC PENDOLINO

S fedcupovým týmem do Ostravy

Ve dnech 9. a 10. února 2019 se bude v Ostravské Aréně konat 1. kolo turnaje Fed Cup. České tenistky, které obhajují prvenství z loňského listopadu, přivezou stříbrný pohár do Ostravy, kde bude vystaven během zápasů. A jak jinak než vlakem. Do Ostravy pojedou už 4. února 2019 společně SC Pendolino (SC 505) a vy se k nim můžete přidat! Tento vlak vyrazí s celým fedcupovým týmem z pražského hlavního nádraží v 9:41 hodin. Na palubě budete moci s největší pravděpodobností potkat Karolínu Plíškovou, Kateřinu Siniakovou a Barboru Krejčíkovou. Počítá se i s autogramiádou, která proběhne za Pardubicemi v jídelním voze.

pont to go

ÚNOROVÝ TIP Z POHODLNÉHO OBCHODU NA TRASE Dobijte se proteiny

Také se u vás už hlásí „jarní únava“? Často bývá prý způsobena nedostatkem výživově hodnotné stravy. Jak toho také v dnešním uspěchaném světě dosáhnout, když jsme všichni pořád na cestách a práce je stále dost? Nádražní prodejny PONT to go vám vytrhnou trn z paty. Na jejich akčních regálech najdete kvalitní proteinové tyčinky v několika příchutích se zajímavou slevou. Stavte se třeba hned dnes v Pohodlném Obchodu Na Trase.

WWW.PONTY.CZ

www.cd.cz/zazitky

Ani v tyto chladné dny nemusíte sedět doma za pecí. Pokud máte běžky, svezte se vlakem do přírody a vydejte se na túru bílou stopou. Za zábavou můžete vyrazit na masopustní veselí a pro další výletní inspiraci si zajedejte do Prahy na veletrh cestovního ruchu.

Vlakem za zážitky

NA VÍNO

2. března 2019

FOTO: ARCHIV STÁTNÍHO ZÁMKU VALTICE/MPJ

Valtický košť v zámecké jízdárně

Ve valtickém zámku najdete poklady nejen v komnatách, ale i v podzemí. V zámeckých sklepech je umístěna degustační expozice stovky nejlepších českých a moravských vín, tzv. Salon vín České republiky. Pokud se do Valtic vypravíte v sobotu 2. března, můžete zajít na víno i do zámecké Zimní jízdárny, kde se bude od 10 hodin konat jubilejní 20. ročník tradičního Valtického koštu. Za vstupné v hodnotě 400 Kč získáte katalog vín, skleničku a volnou degustaci po celý den. Od 11 do 20 hodin bude vyhrávat cimbálová muzika. Svačinu si s sebou brát nemusíte, z nabídky občerstvení si určitě vyberete. Z vlaku vystupte v železniční stanici Valtice město. Od ní je to do centra města nejbližší a vydat se k zámku můžete po červené turistické značce.

 Nejbližší železniční stanice:
Valtice město

NA VELETRH

21. až 24. února 2019

FOTO: ABF EXPO PRAHA S.R.O.

Turistické zážitky na Holiday World

Na výstavišti v pražských Holešovicích se od 21. do 24. února uskuteční už 28. ročník jednoho z nejvýznamnějších veletrhů cestovního ruchu ve střední Evropě – Holiday World. První dva dny jsou vyhrazeny odborníkům, laické veřejnosti jsou určeny oba víkendové dny. Na veletrhu najdete národní turistické centrály evropských zemí i exotičtějších destinací, zástupce desítek cestovních kanceláří a agentur a samozřejmě i českých a moravských regionů. Partnerskou zemí se tentokrát stala Indonésie. Na veletrhu můžete soutěžit o desetidenní plavbu po moři na luxusní lodi nebo slevové kupony. Letošní ročník bude poprvé spojen s veletrhem Památky – muzea – řemesla, a návštěvníkům se tak představí i nejzajímavější pamětihodnosti naší republiky.

 Nejbližší železniční stanice:
Praha-Holešovice/Praha hl. n. ad.

ZA VLÁČKY

9. února, 9. března, 13. dubna, 18. května a 15. června 2019

Kouzelné mašinky v Rostokách u Prahy

Vždy jednu sobotu v měsíci máte příležitost si na nádraží v Rostokách u Prahy prohlédnout fascinující modelové kolejiště. Klubové kolejiště roztokých modelářů vyniká především detailním zpracováním. Hlavním motivem a inspirací se stalo nádraží Praha-Vysočany. Kromě něho najdete na kolejišti třeba i bývalé libeňské dolní nádraží. Provoz na modelové železnici je řízený digitálně pomocí programu JOP. Po kolejích se prohánějí jak parní vlaky, tak i modely vlaků, jež můžete v současnosti vidět na železnici u nás nebo v zahraničí. Patří k nim především modely vozidel firmy Stadler včetně atraktivních elektrických patrových jednotek. A kolik stojí vstupné? Dospělí zaplatí 50 Kč, pro děti je cena poloviční. Více na www.kzmr.cz.

 Nejbližší železniční stanice:
Rostoky u Prahy

FOTO: JAN KOLÁŘ

DO SKANZENU

23. února 2019

Na masopust do Valašského muzea v přírodě

Na romantickou výpravu do minulosti si můžete zajet do Rožnova pod Radhoštěm. V Dřevěném městečku – nejstarším areálu Valašského muzea v přírodě – poznáte způsob života na malém městě v období od poloviny 19. století do první čtvrtiny 20. století. Součástí valašského skanzenu jsou také Mlýnská dolina s dodnes funkčními stavbami technického rázu a malebná Valašská dědina přibližující každodenní život našich předků v neopakovatelné atmosféře areálu Na Stráni. V areálu se po celý rok koná řada zajímavých akcí. V sobotu 23. února od 9 do 16 hodin ožije Dřevěné městečko tradičním masopustním veselím s maskami, muzikou a zabijačkou. Těšit se můžete na originální masopustní průvod z valašské obce Studlov a rožnovské masopustní obchůzky v podání souboru písní a tanců Javořina, zahraje dechová hudba Galička a masopustní veselí podpoří i gorolská gajdošská muzika Bukóň. Celý areál provoní výrobky řeznických mistrů. K ochutnávce bude lákat pestrá nabídka zabijačkových specialit. Pokud vám zachutná, dejte hlas svému favoritovi v anketě o nejlepší řeznický stánek. V rámci masopustu se také uskuteční už 22. ročník soutěže řeznických firem O nejlepší valašskou klobásku a 12. ročník soutěže O nejlepší valašskou tlačenku. Více o Valašském muzeu v přírodě a aktuální informace o masopustu najdete na www.vmp.cz.

 Nejblíže železniční stanice:
Rožnov pod Radhoštěm

NA HRAD

po celý rok

FOTO: © ONDREJŠCHAUWMANNI DREAMSTIME.COM

Za lákadly nedobytného Karlštejna

Po lednové hradní přestávce se opět můžete vypravit na Karlštejn a absolvovat základní prohlídkový okruh, který je přístupný i v zimní sezoně. Průvodce vás provede historickými interiéry dvou podlaží Císařského paláce a zavítáte také do Mariánské věže. Neminete Audienční síň se zachovalým dřevěným táflováním, kde císař Karel IV. přijímal návštěvy, Rytířskou síň s původními malovanými manskými skříněmi, do nichž si rytíři ukládali zbroj a brnění, a také císařovu ložnici s předměty, které patřily do osobního vlastnictví Otce vlasti. Základní vstupné stojí 210 Kč, snížené 150 Kč a rodinné 560 Kč. Od karlštejnského nádraží vás dovede k rozcestí pod hradem žlutá turistická značka. Více informací o prohlídkách na www.hrad-karlstejn.cz.

 Nejblíže železniční stanice:
Karlštejn

ZA HRANICE

do 10. března 2019

FOTO: © BERGMANNVENTGASTRONOMIE

Zabruslete si v centru Drážďan!

V centru saské metropole na náměstí Altmarkt najdete do 10. března zábavní areál Winterzauber (Zimní kouzlo). Jeho hlavní atrakcí je kluziště, na kterém si můžete zabruslit denně od 10 do 22 hodin (ve všední dny jsou první dvě hodiny rezervovány pro školy). Hodina a půl bruslení stojí 3,50 eura, pro děti 2,50 eura. Brusle si s sebou brát nemusíte, na místě vám je vypůjčí za tři eura. Začínající bruslaři si mohou zapůjčit i oporu (Pinguin) za pět eur. Každý den od 10 do 22 hodin je na drážďanském rynku v provozu také skluzavka. Za jednu jízdu zaplatíte 1,50 eura (pět jízd za šest eur, deset za deset eur). Těšit se můžete také na nespočet stánků s nabídkou lákavého občerstvení. Bližší informace na www.dresdner-winterzauber-2019.de.

 Nejblíže železniční stanice:
Dresden Hbf

NA LYŽE

v zimní sezoně

ILUSTRACNÍ FOTO: © LIGHTPOETDREAMSTIME.COM

S běžkami do Koutů nad Desnou

Rádi se projedete v bílé stopě? Běžky přepravíte ve vlacích ČD bezplatně, a tak si zajedte třeba do Koutů nad Desnou. Například z olomouckého hlavního nádraží vás do Koutů nad Desnou dopraví osobní vlak ČD asi za hodinu a půl. Od vlakového nádraží v Koutech odjíždí v 8:15, 9:15 a 10:15 speciálně upravený skibus, který vás zdarma dopraví k půl kilometru vzdálenému skiareálu. Rychlou a komfortní šestisedačkovou lanovkou se pak můžete vyvézt k Medvědí hoře. U horní stanice lanovky se nachází výchozí bod běžkařských tras. Na běžkách se můžete vydat na túru okolo horní nádrže přečerpávající vodní elektrárny Dolní stráně nebo po okruhu Mraveněčnick. Ten měří 15 kilometrů a je napojený na další běžecké trasy v Hrubém Jeseníku.

 Nejblíže železniční stanice:
Kouty nad Desnou

ROZHOVOR

TEXT: EVA FRANKOVÁ
FOTO: ARCHIV EWY FARNÉ

EWA FARNA

kdy by mě přestala bavit hudba, zatím nenastal

Je jí teprve pětadvacet let, ale patří mezi nejúspěšnější zpěvačky u nás i v Polsku. Její písničky už dávno nejsou jen pro teenagery, Ewa zkrátka vospěla v sebevědomou a ostřílenou ženu, která má za sebou více než desetiletou kariéru v hudební branži. Zatímco o práci zpěvačky se dokáže nadšeně bavit i dlouhé hodiny, soukromý život je pro ni tak trochu tabu. Před bulvárem se jí podařilo utajit dokonce i vlastní svatbu.

Poslední české album jste vydala v roce 2014. Není už čas na další?

Je! Ta pauza je strašně dlouhá, vím to. Asi je to tím, že jak stárnu, tak jsem na sebe víc náročná a nechci vydat jen tak něco. Do roku 2014 mi celkem vyšlo asi 13 alb a DVD v polštině a češtině a asi jsem tak nějak vystřílela všechny nápady a potřebovala jsem se najít. Hledala jsem odpovědi na otázky, jaká budu, co chci zpívat, jak se budu prezentovat, zda jsem slečna, nebo už paní, pro koho vlastně zpívám. Ale celou dobu vydávám nezávisle písničky, klipy a singly jak v Polsku, tak v Česku.

Takže počkáte, až vám skončí období hledání, a pak bude konečně nová deska?

Víte co, ono poznávání všeho kolem a taky sebe sama trvá asi celý život a je pitomost čekat na moment, kdy si řeknu, že už jsem úplná a navždy stejná zůstanu. Jsem ve fázi, kdy průběžně píšeme písničky, a až jich budu mít tak dvanáct, za kterými si budu stát, tak potom to konečně vydám.

Víte, že únor je prý měsícem, kdy většina lidí vzdává svá novoroční předsevzetí? Jak jste na tom vy?

Já si žádná předsevzetí na nový rok nedávám už dobrých sedm let, protože si tím člověk na sebe šije akorát bič a většinou se stejně neudrží a končí to takto. Když něco chci doopravdy udělat, udělám to hned. Třeba duben taky není špatný měsíc pro nové výzvy!

Přes deset let pendlujete mezi Českou republikou a Polskem. Kde se cítíte být víc doma?

Doma je vždycky jen na jednom místě, tam, kde žiju, kde mám rodinu. A to bylo odjakživa ve Vendryni, vesničce nedaleko Třince. Narodností jsem Polka, ale zase odjakživa jsem obyvatelka Česka. Je to možná pro některé těžké k pochopení, ale ve Slezsku žije historicky hodně Poláků. Je fakt, že to přejíždění je náročné. Z cestování už jsem dost vyflusaná, ale musím říct, že čím dál častěji cestuji právě vlakem. A to neříkám proto, že děláme rozhovor pro tento magazín (smích).

V čem vám cestování vlakem vyhovuje?

Usnadňuje mi cestu a je mnohdy spolehlivější, navíc čím dál tím pohodlnější. Dojet někam na koncert po D1, to je často sázka do loterie. Zrovna večer hrajeme v Ostravě koncert s kapelou, a zatímco nástroje pojedou dodávkou, my se sevezeme vlakem. Mám tam zásuvku a klid na práci, vodu, wi-fi, toaletu a nemusím se tak zdržovat na benzínkách.

Když ještě zůstaneme u Česka a Polska, můžete říct, které publikum je vřelejší a víc si koncerty užívá?

Poláci se umí víc odvázat a taky si zpěváky víc glorifikují. Jsou schopní křičet a pištět, že nás milují, ujet i 700 kilometrů na 53. stejný koncert v pořadí, zatímco v Česku je ten přístup fanoušků víc familiární. Berou to tak, že jsem jejich Evička, na kterou se jdou podívat, a že jsem normální holka, tak si mnohdy víc dovolí v osobním přístupu a jen tak si z vás na zadek nasednou.

Čím myslíte, že to je?

Možná tím, že Polsko je čtyřikrát větší zemí, takže idoly jsou tam víc nedosažitelné. Tady se lidem běžně stává, že potkají svého oblíbeného zpěváka nebo nějakou celebrity na ulici, to se v Polsku jen tak nepoštěstí.

Neměla jste někdy ambice prorazit i na zahraniční trh?

To je docela vtípná otázka. Často ji dostávám, a přitom se od začátku bavíme o mé kariéře v Polsku. Já považuju Polsko za zahraničí, vy ne? Ale je pravda, že Češi to tak úplně asi nevnímají. Když třeba řekne zpěvačka Lenny, že koncertuje v Německu a Itálii, tak je to wow! Ale když já řeknu, že jsem deset let v Polsku, tak se to bere jako normálka (smích). Pro mě je to ale obrovský úspěch a každodenně si to snažím uvědomovat a děkovat za to, že můžu

V ČESKU TRVALO DELŠÍ DOBU, NEŽ MĚ LIDÉ ZAČALI VNÍMAT JAKO DOSPĚLOU, A NE JAKO TU HOLKU S ROVNÁTKY.

regulérně fungovat na obou trzích. Je s tím velká spousta práce nejen kvůli dvojjazyčnosti každé písně a dvěma managementům, které se specializují každý na svůj trh. Takže mě ani nenapadá, abych to zkoušela někam dál.

Dá se říct, že jste po deseti letech kariéry na jejím vrcholu?

Je pravda, že tu mám práci, která mě živí a baví, ale jestli jsem na vrcholu? To netuším. Pořád se mám hodně v čem zlepšovat.

Loni jste pořádala v Českém Těšíně první ročník hudebního festivalu Ewafest, což bylo vlastně hromadné setkání s vašimi fanoušky. Koho to napadlo?

Ewafestu předcházelo mezinárodní setkání s fanoušky v Polsku, které jsme udržovali asi šest let, a mělo úspěch. Loni jsme tomu chtěli dát charitativní rozměr a ukázat lidem, kde jsem se narodila a kde mám kořeny. V Těšíně jsem studovala a je to takové hlavní město naší polské menšiny. Navíc je to hraniční město, takže ideální právě pro propojení Čechů a Poláků.

Jak takový festival s tisíci fanoušky probíhá?

Strávíme spolu tři dny a dle reakcí je to pro fanoušky něco, co opravdu ocení, protože jsem tam jejich, můžu se jim odevzdat. Máme tam dva koncerty, protože zpívání musí být! Pak se jim podepisuju a fotíme se, což zabere několik hodin. Taky máme talk show, kdy se mě fanoušci můžou na cokoli zeptat. Pouštěli jsme jim také můj dokument Ewa Farna 10: Neznámá známá, tančila jsem v kroji folklorní tance, měli jsme výstavu různých ocenění a kostýmů, afterparty s góalskou kapelou a tak dále. Bylo to boží!

Zmínila jste také charitativní přesah akce. Jak jste na tom, co se týče právě přispívání na různé nadace?

Nechci, aby to vyznělo špatně, ale myslím, že když má člověk tu „moc“, měl by ji využívat k dobrým účelům. Jenže někdy jsou charity takové, že moc nevíte, komu vlastně peníze dáváte. A toho se bojím. Proto jsme chtěli mít svůj projekt, kterým bychom pomohli konkrétním lidem. V případě Ewafestu šel výtěžek neziskovce Borůvka, což je organizace, která mimo jiné školí a vytváří pracovní místa pro mentálně i fyzicky postižené. Díky Borůvce je třeba člověk na vozíčku připravený vykonávat určitý druh práce, a tím si vydělat a žít svůj život. Třeba jejich švadlenky nám pomáhají šít oblečení a skvělé batohy s mým logem, které pak prodáváme na koncertech nebo na mém e-shopu. Také ale Ewafest podpořil fond, který pomáhá Polákům právě v Čechách v té komunitě, ze které pocházím. Cílem je, aby si udrželi svoje tradice, zvyky, školy. Já jsem díky těmhle školám a zázemí polské menšiny přirozeně oboujazyčná a můžu zpívat v obou zemích. Opravdu svým kořenům vděčím za mnohé.

Prý jednou za čas kvůli charitě rozprodáváte i své oblečení.

Ano, peníze dáváme zase Borůvce. Přejde mi to jako super věc. Buď si můžete koupit různé oblečení přímo kousek od Jedličkova ústavu na pražském Vyšehradě, nebo si moje „nej“ outfity pořídit na mém webu, kde jsem je začala prodávat.

Takže si kdokoliv může koupit třeba kostým, který měla Ewa Farna na koncertě?

Přesně tak. Ty outfity je třeba samozřejmě obměňovat. Vezmu si ho na sebe jednou dvakrát na nějaké předávání cen, a pak by se

mi stejně válel ve skříni. Těch věcí mám zbytečně moc a tohle mi přijde jako fajn způsob, jak vydělat peníze pro charitu, pročistit svou skříň a někomu udělat radost z neobvyčejného kousku s příběhem.

I když je teprve únor, máte už nabitý program na konec roku. Čeká vás mimo jiné koncert se symfonickým orchestrem. Je to vaše první spolupráce?

Není, první koncert s filharmonií jsem měla loni v březnu. Koncert se ihned vyprodal, a pak jsme spolu vystupovali ještě v Karlových Varech na festivalu, což mělo taky úspěch. Řekli jsme si, že další koncert uspořádáme v Praze a budeme jedni z prvních, kdo vystoupí v nové hale O2 Universum.

Proč to bude váš jediný koncert v Praze v tomhle roce? Neurazí se pražské publikum?

Já si myslím, že není dobré se úplně rozměňovat, a když chystáte jedinečný projekt, je blbost měsíc předtím hrát s kapelou v tom samém městě tradiční koncert. Tím, že budeme hrát divadelní turné, tak vystoupíme i v okolí Prahy, třeba na Žebráku nebo v Příbrami. Je dobré tak trochu vytvořit hlad, aby se člověk té Farné nepřejedl. Hlavní město je navíc přesyceno akcemi a nejružnějšími interpretaty, takže si myslím, že to opravdu nebude nikomu vadit.

Několikrát jste odmítla účast v pořadu StarDance. Přitom mezi umělci je to lukrativní nabídka. Co za tím stojí?

Tanec mám ráda, kdysi jsem tančila společenské tance a připadá mi to krásné a elegantní. Není to tak, že bych se té výzvy bála. Myšlenka se mi líbí, jen je to už miliontá řada, a navíc bych to nezvládla časově. Mě fakt strašně baví hudba! A když

je možnost se pořád neaktivněji věnovat koncertům, chci to dělat. Takže ve chvíli, kdy bych cítila, že si chci od toho odpočinout a potřebuju pauzu, tak bych do StarDance nebo klidně nových projektů šla a zkusila to.

V kapele jste obklopena samými muži. Není toho testosteronu na vás někdy až příliš?

Není. Už odmala jsem měla víc kamarádů mezi kluky a od dvanácti jsem v kapele s kluky, takže jsem v tom vyrůstala. Vyhovuje mi to tak, holku bych vedle sebe v kapele asi nenesla.

Máte v kapele jako jediná žena i hlavní slovo?

To nevím, ale měla bych mít. Tím, že jsem jediná zpěvačka v kapele, tak je to trochu něco jiného, než když je třeba skupina typu Chinaski nebo Kabát. Oni jsou kapela, ale tady jsme v projektu zpěvačka a doprovodná kapela, takže když se mi něco nelíbí, kluci to respektují. Ale nechám si od nich radit, jsou to perfektní muzikanti.

V kapele máte i svého manžela. Není občas náročné oddělovat práci od soukromí?

My máme dost společných i mimopracovních aktivit, takže jsme spolu opravdu často. Mám kolem sebe dost lidí, kteří by takto s partnerem nemohli fungovat. Už když jsou spolu týden na dovolené, tak jim to přijde příliš. Ale my jsme s Martinem byli dříve kolegové než partneri a jsme na to zvyklí. Jsme spolu vážně rádi a vyhovuje nám to takhle.

V minulosti jste měla vážné problémy s hlasivkami. To muselo být pro zpěvačku dost stresující, ne?

Před svým prvním turné jsem na tom byla vážně hodně špatně a vypadalo to dokonce na operaci hlasivek. Tenkrát jsem chodila

na zpěv k Pavlu Townerovi, který mě z toho dostal, takže jsem koncerty odjela. Pak jsem se naučila s hlasem pracovat a starat se o něj. Předtím jsem prostě jen zpívala, jak mi zobák narostl, nejsem školená zpěvačka.

Stává se vám ještě někdy, že vás zlobí hlasivky?

Stává, ale většinou to poznám jenom já, že nejsem úplně v pohodě. Kluci z kapely mě pak uklidňují, že lidé na koncertě nic nepoznají, že je to jen můj nekomfortní pocit, že si v ten moment nemůžu s hlasem pohnout úplně tak, jak bych chtěla. To se mi pochopitelně stává z přepínání hlasivek, když koncertujeme fakt hodně. Jediný lék na přepětí hlasivek je mlčení.

Pardon, ale vy že jste vydržela několik dní jen mlčet?

Ano. Hlasivky jsou vlastně sval, který může být namožený jako kterýkoliv jiný sval. A když se vám to stane, tak mu musíte dopřát klid. Tenkrát jsem nemohla týden mluvit. Chodila jsem ještě do školy a pamatuju si, že jsem odpovědi učitelům psala do sešitu nebo na mobil. Když jsem byla zkoušená, psala jsem na tabuli. Někdo si mohl myslet, že jsem hrozně namyšlená, ale fakt to jinak nešlo. Zachránilo mě to od uzlíků a operace, naštěstí učitelé byli vstřícní a našli způsob, jak mě přezkoušet.

Když napíšete do internetového vyhledávače vaše jméno, objeví se hlavně bulvární články. Bulvár řeší, zda už jste nebo nejste těhotná, jaké šaty jste měla na sobě, kolik jste přibrala nebo zhubla kilo. Štve vás to? Co mám dělat. Velkou hlavu si z toho nedělám, žiju si svůj život, jsem šťastná, ale číst o sobě nesmysly by nikomu nebylo příjemné. Snažím se mu spíš vyhýbat. Nechodím běžně na akce, kde se to bulvárem jenom hemží.

Některé známé osobnosti schválně odhalují soukromí na sociálních sítích. Bulvár pak po nich prý tolik nejde. Nepřemýšlela jste o tom?

Mé povolání občas vyžaduje ukazovat věci ze soukromí a otevírám se svým fanouškům jak v rozhovorech, tak i v písničkách a na sociálních sítích. Ale myslím si, že je zdravé mít někde hranice. Každý člověk má právo mít kolem svého pozemku plot, ke svému bytu dveře, ke svému kontu PIN kód. Zkrátka mít svůj prostor. Jako ve všem je i tady potřeba zachovat rovnováhu, a o to se snažím. Nepovažuji se za uzavřenou osobu.

EWA FARNA (25)

Zpěvačka česko-polské národnosti navštěvovala polské gymnázium v Českém Těšíně a jeden rok studovala práva na univerzitě ve Varšavě. Kvůli náročné profesi ale studia práv ukončila. Se zpěvem začínala už ve dvanácti letech pod vedením producenta Leška Wronky. Ve 13 letech jí vyšel singl Měls mě vůbec rád na stejnojmenné desce, která odstartovala její kariéru. V anketě Český Slavík Mattoni 2006 vyhrála ocenění Objev roku. V roce 2010 vyhrála cenu Anděl v kategorii Zpěvačka roku a v roce 2016 se stala Zpěvačkou roku v populární hudební anketě Žebřík. V sezoně pro rok 2013 byla součástí poroty soutěže Česko Slovenská SuperStar. K desetiletému výročí kariéry uspořádala v pražském Foru Karlín vyprodanou show s tanečníky a hudebními hosty. V roce 2017 se v utajení provdala za Martina Chobota, který je dlouholetým členem její kapely, v níž hraje na kytaru.

Jak jste se během třinácti let kariéry zpěvačky vyvíjela se ztrátou soukromí? Stýská se vám po anonymitě?

Někdy ano. Ale není to tak, že bych nemohla jít po ulici, aniž by mě zastavovali lidé. Když se nenamaluju, tak je to úplně v pohodě (smích). Sem tam mě někdo zastaví, ale vesměs je to moc milé. Minule mě vezl pan taxikář, který celou dobu mlčel, a když jsem platila, řekl mi, že mi chce poděkovat za písničku Vánoce na míru, kterou zbožňuje.

Setkala jste se někdy s tím, že by vás fanoušek obtěžoval svým chováním?

Stávalo se mi to na začátku, když jsem měla mladší fanoušky. Ale rychle jsem jim vysvětlila, že čekat na mě před domem není v pohodě. Že klepat na dveře hotelového pokoje v sedm ráno kvůli podpisu není na místě, stejně jako si mě fotit tajně u jídla v restauraci, kde jsem s rodinou. Naštěstí mám natolik inteligentní fanoušky, že když jim řeknu, ať se setkáme po koncertě nebo na třídním

Ewafestu, kde jsem vyloženě pro ně a popovídáme si, tak to chápou. Za to jsem nesmírně vděčná.

Je něco, na co nemáte vůbec čas a mrzí vás to?

Nemám čas na čtení, to bych ráda zlepšila.

Na rodinu si v nabitém diáři čas uděláte?

To vždycky! Od jisté doby, kdy jsem měla toho času vážně málo, jsem si řekla, že takhle ne. Mám ségru, která dospívá, a já chci být u těch důležitých věcí. Snažím se scházet pravidelně i s kamarády, třeba nedávno jsem pozvala devět z nich k nám a udělali jsme si brunch. Další den jsem šla na kafe s kamarádkou, rodičům jsem koupila lístky do divadla, kam půjdeme společně. I když mi třeba kvůli tomu stojí práce, tak čas strávený s blízkými považuji za strašně hodnotný.

Sice je vám pětadvacet, přesto se zeptám, zda neplánujete napsat autobiografickou knihu? V poslední době tyhle knihy vydávají novodobé celebrity – youtubeři vašeho věku, leckdy i mladší!

O tom jsem neuvažovala, i když nabídky přišly. Vydala jsem dokument „Ewa Farna 10: Neznámá známá“, který mapuje mých deset let na scéně, což beru jako formu uzavření toho dětského období. Navíc mi to přišlo pro mladou generaci schůdnější v 75minutovém videoformátu. Kniha třeba jednou vyjde, za dalších deset let? Uvidíme. Hlavně jestli budou lidé, kteří by si ji rádi přečetli.

Váš poslední duet s Davidem Stypkou „Dobré ráno, milá“ je velice populární.

Oslovují vás kolegové ke spolupráci často? Občas se někdo ozve, což je potěšující. Většinou to jsou muži – zpěváci. Pro mě je zásadní písnička, musí se mi líbit, to je rozhodující. Měla jsem nabídky i na více elektronickou hudbu, na jiný žánr, ale úplně mě to nezaujalo. Myslím, že teď bych se měla hlavně zaměřit na svoje písničky, rozšířit úspěch, který přišel po písničce Boky jako skříň, Vánoce na míru nebo Dobré ráno, milá. Ty všechny se velmi dobře chytly, za což jsem moc ráda.

Přesto, není někdo, s kým byste si duet chtěla stříhnout?

Loni poprvé jsem na spolupráci oslovila dva české rappery, ale nešli do toho. Jména si nechám pro sebe. Šlo o to, že nechtěli přetextovávat už vzniklou píseň v polštině, což úplně chápou. Rappeři si prostě chtějí texty psát sami, musí to jít z jejich nitra. Takže mi dali košem. Třeba příště, až budu mít představu, s kým by to mohlo hezky znít, tak ho oslovím! ■

UVĚDOMILA JSEM SI, ŽE ČAS STRÁVENÝ S RODINOU JE PRO MĚ TEN NEJCENNĚJŠÍ.

Pojď pracovat k nám!

Získej praxi a užívej si cestování

Hledáme:

VLAKVEDOUČÍ/PRŮVODČÍ

- zdokonalíte se v komunikaci s lidmi
- férové jednání a ohodnocení je samozřejmostí
- získáte neomezené cestování vlakem po ČR, SR a výhodné cestování po Evropě
- užijete si 35 kalendářních dnů dovolené
- přispějeme vám na stravování, rekreaci a penzijní připojištění
- můžete pracovat kdekoliv v ČR
- služební oděv zdarma a další výhody

www.cd.cz/kariera

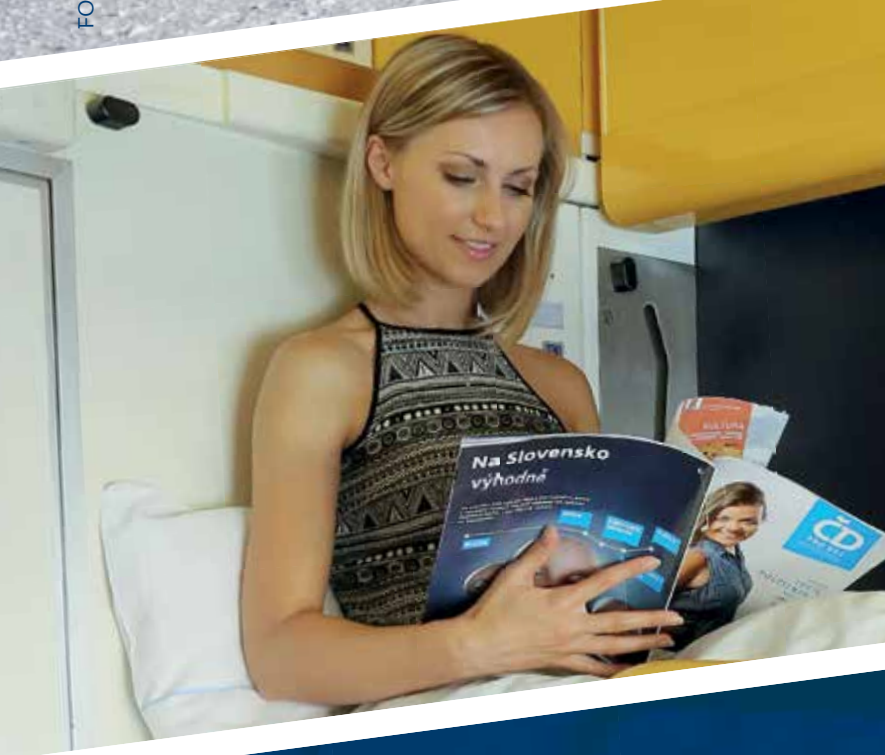
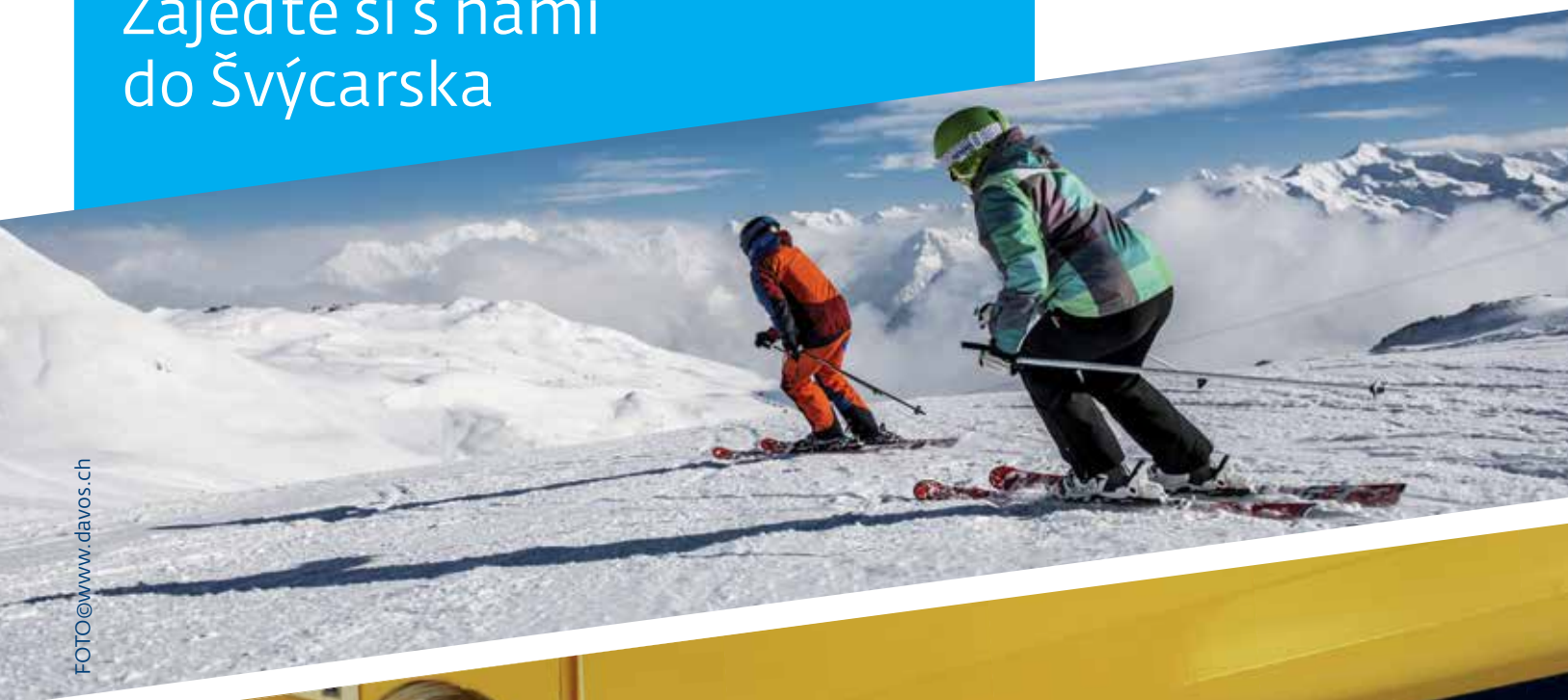
České dráhy
Národní dopravec

Přímý noční spoj Praha – Curych

Zajeďte si s námi
do Švýcarska

FOTO@www.davos.ch

- » oddíly s lůžky **Single**, **Double** nebo **Triple**
- » ze stanice Sargans ideální spojení do **skiresortu Davos Klosters**
- » od 12. 1. do 31. 3. 2019 **sleva 20 % na skipas** v Davos Klosters v rámci ČD Ski

www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravce

CESTO VÁNÍ PO ČR

HRADECKO

Milovníci zámků, pozor! Při projíždce po trati z Týniště nad Orlicí do Letohradu se budete cítit jako ryba ve vodě. Na trati, které se dnes přezdívá Podorlický Pacifik, totiž potkáte hned šest zámků – v Častolovicích, Kostelci nad Orlicí, Doudlebcích (na snímku), Potštejně, Žamberku a v Letohradě.

Z HRADCE KRÁLOVÉ si odvezete nejen dobrou náladu

Stromy a schody tu zpívají, lidé pijí klenoty a z pevnosti se stal salon. I takové nevídané věci se dějí v Hradci Králové, jehož nejzajímavější místa propojují čtyři prohlídkové okruhy. Do východočeské metropole se vyplatí zavítat vlakem i na nákupy. Obchodní centra najdete jen pár kroků od nádraží.

TEXT: TOMAŠ REZEK

Letí to. Moderní dopravní terminál v Hradci Králové slouží cestujícím už přes deset let. Zrekonstruováno bylo i Riegrovo náměstí před hlavním královéhradeckým nádražím, kde zastavují trolejbusy a autobusy MHD, které vás přiblíží do historického centra města. Nepřestupní papírovou jízdenku pořídíte za 20 Kč. O pět korun dražší je přestupní jízdenka zakoupená u řidiče, přes SMS (zpráva HK na číslo 90230) nebo mobilní aplikaci. Celodenní jízdenka stojí

80 Kč. Pokud jste ale přijeli do Hradce hlavně na nákupy, nikam cestovat už dál nemusíte. Od nádraží se dejte vpravo a Puškinovou ulicí dojdete k hlavnímu vchodu obchodního centra, otevřeného v roce 2016. Nedaleko na Dukelské třídě najdete další ráj nákupů s nespočtem obchodů, kaváren a restaurací.

Náměstí plné památek

Poutě za památkami můžete začít na zastávce Adalbertinum, kam vás od nádraží dopraví autobusy a trolejbusy MHD asi za sedm minut. Od zastávky se kousek vraťte a na rohu

ulice V Kopečku objevíte místní ukazatele, které vás nasměrují na Velké náměstí. Hlavnímu královéhradeckému rynku – stejně jako celému městu – dominují katedrála sv. Ducha a Bílá věž. V řadě domů vedle radnice najdete turistické informační centrum, kde vás vybaví mapkou města a poradí, kam se vypravit. Rodiny s dětmi tu získají i pracovní list k nezáročným procházce po městě s questem, tedy tajenkou, která odhalí, kde hledat poklad, nebo brožuru Hradec Králové hrou. Pro náročnější výletníky mají ve městě připraveny čtyři tematické procházkové okruhy.

FOTO: MĚSTO HRADCE KRÁLOVÉ

FOTO: © BENRUTDREAMSTIME.COM

FOTO: © KAPRIKDREAMSTIME.COM

Salon první republiky

Každý z okruhů seznamuje s jiným obdobím architektonického rozvoje města – od gotiky až po současnost. Oblíbený je zejména druhý okruh – Salon republiky. Tak se ve 20. a 30. letech minulého století Hradci Králové přezdívalo. Východočeská metropole si takové označení vysloužila kvůli jedinečným stavbám moderní architektury, jež vyrostly na uvolněných pozemcích po zbourání hradecké pevnosti. O příkladný rozvoj města se zasloužil hlavně jeho tehdejší starosta František Ulrich, který si na pomoc přizval významné architekty včetně zakladatele české moderní architektury prof. Jana Kotěry. Značný vliv na podobu města měl i moderní regulační plán Hradce Králové z let 1926 až 1928 od architekta Josefa Gočára, Kotěrova žáka.

Zimní nabídka zážitků

Ani v zimě není v Hradci Králové o zážitky nouze. Pokud se nebojíte výšek, vystoupejte do ochozu Bílé věže po 226 schodech a prohlédněte si město a jeho okolí z ptačí perspektivy. Na Velkém náměstí najdete také Galerii moderního umění se zajímavou stálou expozicí. Z nádvoří Regiocentra Nový Pivovar můžete projít po schodech do Komenského ulice kolem jedinečného uměleckého díla – zpívajících stromů. Ve městě najdete také celoročně přístupné Obří akvárium, které je největším sladkovodním akváriem u nás. Za vodními radovánkami se můžete vypravit do Aquacentra v Městských lázních. A jestli patříte mezi milovníky zlatistého moku, pak v Hradci Králové ochutnejte místní Klenot – pivo, které se ve východočeské metropoli vaří od roku 2017. ■

TIP

VLAKEM DO HRADCE KRÁLOVÉ

Zpravidla nejrychleji se do Hradce Králové dostanete dálkovými spoji s přestupem v Pardubicích. Každou hodinu se můžete svést mezi Prahou a Hradcem Králové rychlíky linky Hradečan, které zastavují také v Nymburku, Poděbradech nebo Chlumci nad Cidlinou. Po dvou hodinách jezdí z Liberce do Hradce Králové přímé rychlíky linky Ještěd. Vlakové spojení, které bude nejlépe vyhovovat vašim výletním plánům, si snadno vyhledáte na www.cd.cz nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace Můj vlak. Pokud zadáte správné parametry, získáte automaticky i tip na nejvýhodnější jízdenku.

Nejzajímavější místa Hradce Králové

FOTO: ARCHIV DESTINACÍ SPOLEČNOSTI HRADCEČKO

1 Bílá věž

Je nepřehlédnutelnou dominantou města s výškou 72 metrů. V celoročně přístupné věži je zavěšen zvon Augustin, který je druhým největším v Čechách a třetím v celé republice.

2 Stromy, které vám zazpívají

Z nádvoří Regiocentra Nový Pivovar můžete sejít do Komenského ulice po unikátním schodišti se třemi zpívajícími stromy. Pohybová čidla při vstupu na schody aktivují jak hudbu, tak osvětlení.

FOTO: ARCHIV DESTINACÍ SPOLEČNOSTI HRADCEČKO

FOTO: ČEL. A. S.

3 Secesní vodní unikát na Labi

Už přes sto let stojí u labského jezu nedaleko historického centra města secesní vodní elektrárna Hučák. Najdete v ní infocentrum s interaktivní expozicí o obnovitelných zdrojích energie.

4 Největší sladkovodní akvárium

V Baarově ulici se nachází největší sladkovodní akvárium u nás. Kromě tropické tůně s nespočtem ryb Jižní a Střední Ameriky je součástí Obřího akvária také deštný prales s přehlídkou tropických rostlin.

FOTO: WWW.OBRIVAKVARIUM.CZ

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Královéhradecký svah Rozárka

K tomuto kraji náleží sice nejvyšší tuzemské hory Krkonoše, samotný Hradec Králové však leží na opačném konci této oblasti, kde okolí vládne Polabská nížina. Rozhlednu aby na takové rovině pohledal. Přesto i zde se dají nalézt zajímavá místa s výhledem do okolí.

TEXT A FOTO: MICHAL MÁLEK

Když jsem se dozvěděl, že další destinací, ve které mám hledat místo k rozhledu, je Hradec Králové, trochu jsem znervózněl. Salon republiky, jak se krajskému městu na Labi díky stavbám architektů Gočára a Kotěry a jedinečnému urbanistickému řešení přezdívá, je samozřejmě krásné místo. Dokonce pravidelně obsazuje přední příčky v anketách tuzemských měst, ve kterých se jeho obyvatelům nejlépe žije. Jenomže leží v naprosté rovině... De facto jediným vyvýšeným bodem, ze kterého lze oficiálně pozorovat okolí z ptáčích perspektiv, je Bílá věž přilehlého chrámu

svatého Ducha. Nic proti ní, koneckonců sakrální stavby jsou obecně mým oblíbeným cílem. Věž pojmenovaná podle odstínu hořického pískovce nabízí krásný výhled na město a panorama Krkonoš a pěší výstup příjemněji instalované interaktivní panely. Jenom mi taková volba přišla příliš prvoplánová (asi jako vystoupat v Liberci na Ještěd), a tak jsem se jal pátrat po dalším místě s dobrým výhledem.

Volba nakonec padla na kopec svatého Jana v královéhradecké místní části Moravské předměstí. Již z dálky zaujme zdejší věž vodojemu z roku 1937. K rozhledům na první

Výška: 276 m n. m.

Výhled: Hradec Králové, Krkonoše, Orlické hory

Vrchol: svah

Nejbližší žst.: Hradec Králové hlavní nádraží

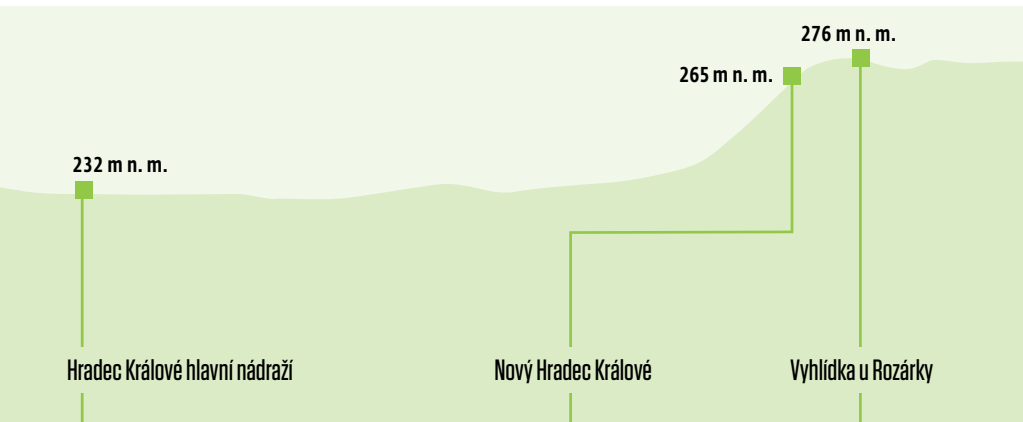
Výstup: snadný

hotel Černigov

katedrála sv. Ducha

VÝŠKOVÝ PROFIL

pohled jako stvořená, leč dodnes plní svou funkci, a proto veřejnosti nepřístupná. Tedy až na občasné výjimky, jako je například Světový den vody. Za dobrého počasí je z ní možné dohlédnout na Ještěd či vrcholky Jeseníků. I útroby samotné stavby, která v devadesátých letech prošla citlivou rekonstrukcí, stojí za prohlídku. O poznání pravidelněji je zpřístupněn další možný cíl případného výletu – hvězdárna a digitální planetárium připomínající svým tvarem kosmickou loď. Kromě tradičního promítání hvězdné oblohy též slouží jako návštěvnické centrum pro popularizaci

vědy a výzkumu. I za nepříznivého počasí tak cesta sem nemusí být marná.

Pokud ale povětrnostní podmínky naopak přejí, můžete se ze svahu Rozárka pokochat výhledem na celý Hradec Králové, orámovaný panoramatem zasněžených Krkonoš. Rozárka, která stejně jako celý kopec sv. Jana o zhruba 50 metrů převyšuje zdejší jinak striktně rovinatý terén, sloužila do roku 1992 jako lyžařský areál. Dokonce zde fungoval i lyžařský vlek. Návštěvníkům z horských oblastí to může připadat trochu komické, ale tady v Polabí jsou holt lidé vděční za každé

SPOJENÍ

Z Prahy
přímým rychlíkem

Z Brna
vlakem EuroCity a railjet
s přestupem v Pardubicích

Z Liberce
přímým rychlíkem

Z Ostravy
Pendolinem nebo vlakem
EuroCity či InterCity
s přestupem v Pardubicích

větší převýšení. Po odchodu lyžařského klubu areál začal chátrat. Navzdory tomu byl a stále je oblíbeným cílem procházek Hradečanů a ze svého vrcholu nabízí netradiční pohled, ve kterém se mísí panelákové sídliště s gotickou dominantou katedrály sv. Ducha a vrcholky Krkonošského národního parku.

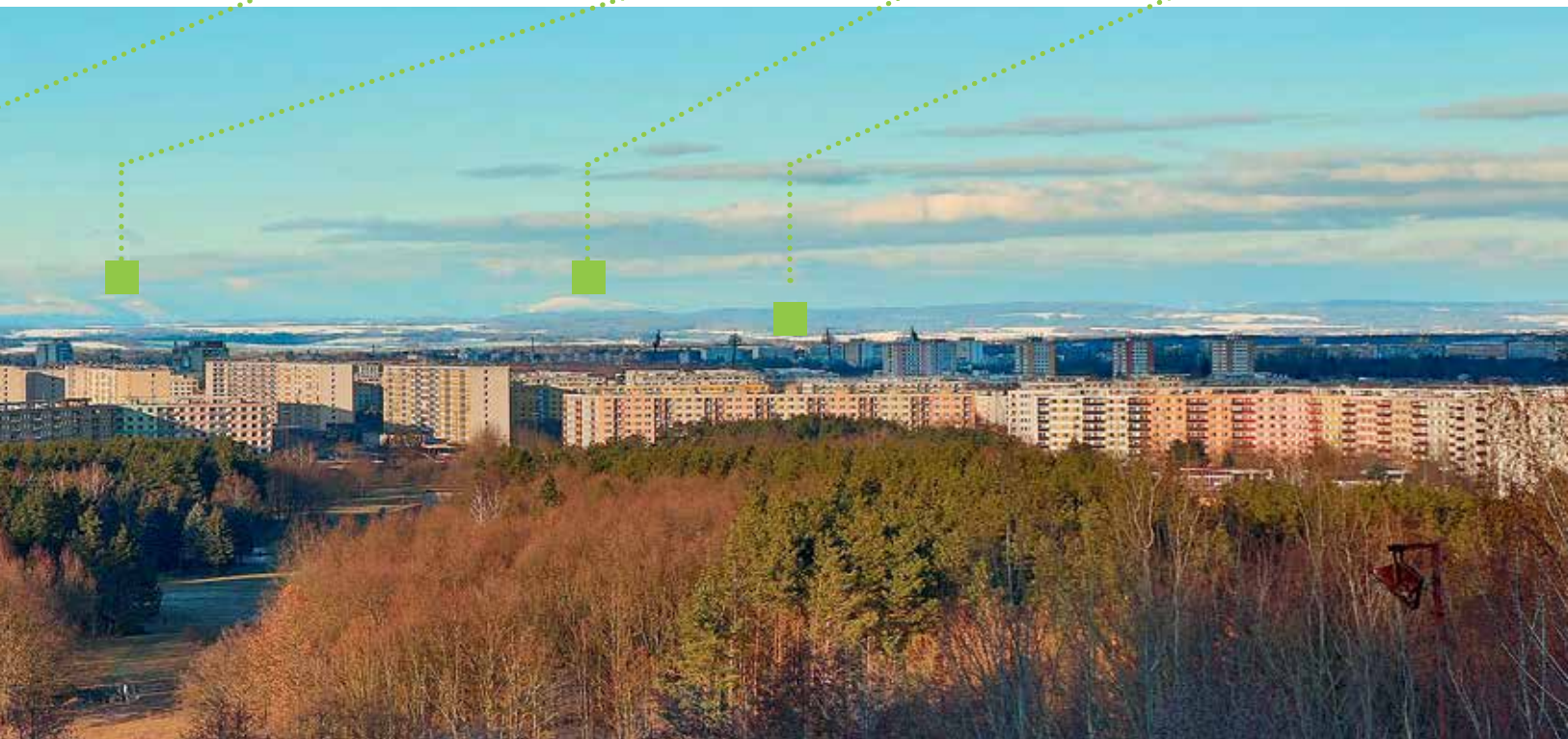
Železniční trať z Pardubic do Hradce Králové vede nedaleko, kvůli čtyřproudé silnici je ale lepší dojet až na hradecké hlavní nádraží a od něj využít trolejbusové linky č. 1 a 2 do stanice Nový Hradec Králové. Odtud už je to k Rozárce čtvrt hodina klidné chůze. ■

kostel Nanebevzetí Panny Marie

Černá hora

Rýchory

všesportovní areál „Lízátka“

TURISTICKOU STOPOU

Do klidných i divokých vod řeky ORLICE

Do západní oblasti Hradecka lákají návštěvníky mnohé kulturní památky. Oblíbeným turistickým cílem je například Chlum, který se v roce 1866 stal místem rozhodující bitvy prusko-rakouské války, nebo také neogotický zámek Hrádek u Nechanic či archeopark ve Všestarech. Pokud ovšem hledáte spíše panenskou přírodu a klid, vydejte se od centra Hradce Králové na východ.

Kostel sv. Mikuláše v Týništi nad Orlicí

TEXT A FOTO: MICHAL BAŘINKA

Právě tam najdete přírodní park Orlice. Toto chráněné území zahrnuje nivu Divoké Orlice (od Klášterce nad Orlicí), nivu Tiché Orlice (od Mladkova) a také nivu Orlice, vzniklé soutokem Divoké a Tiché Orlice, od Albrechtic nad Orlicí až do Hradce Králové. Délka toku spojené Orlice je asi jen 33 km, i přesto byste procházku kolem této řeky neměli zapomenout zařadit na váš turistický seznam. Na své krátké cestě totiž Orlice vytváří pozoruhodné meandry s mnoha slepými rameny. Jde o jeden z nejméně člověkem narušených vodních toků u nás, vyhledávaný v sezoně jak vodáky, tak cyklisty i pěšími turisty. V tomto přírodním parku, vyhlášeném roku 1996, navíc můžete spatřit řadu chráněných rostlin i živočichů.

Za jeden z nejpřitažlivějších považujeme úsek mezi Týništěm nad Orlicí a Třebechovicemi pod Orebem. Meandrující řeka tu vytváří četná romantická zákoutí a vydat se můžete i po Poorlické naučné stezce, která vás na celkem 10 panelech seznámí se zdejší krajinou a přírodou. Až k přírodnímu

Táborová osada Sutě Břehy

parku se můžete navíc dopravit vlakem, ať už vybavení pohorkami, nebo cyklistickou výbavou. Východí i cílový bod naší cesty leží na trati číslo 020, konkrétně v úseku z Hradce Králové do Chocně.

Na břehu Orlice

Podorlický skanzen

Třebechovické náměstí
s muzeem betlémů

Město v lesích

Týniště nad Orlicí, výchozí místo našeho putování, má neobvyklý městský znak – borovici s erbem pánů z Kunštátu. Proč erb bývalých držitelů zdejšího panství doprovází zrovna borovice, se však dovítíme hned, jakmile město opustíme. Týniště nad Orlicí je totiž doslova obklíčeno borovými lesy, a proto je někdy označováno jako „město v lesích“. Co se zdejších památek týče, za zmínku stojí přinejmenším kostel sv. Mikuláše, budovaný od roku 1692. Z Mírového náměstí, kde kostel stojí, se vydáme na cestu po červené turistické značené trase.

Ráj pro vodáky

Město opustíme po silničním mostu a dále pokračujeme přes Albrechtice nad Orlicí, borovými lesy k Sutým Břehům. Táborová osada Suté Břehy, kterou najdete v bezpro-

střední blízkosti řeky, je v sezoně oblíbeným útočištěm nejen turistů, ale také rybářů a zejména vodáků. Necelých 15 km dlouhý úsek řeky od Týniště nad Orlicí do Třebechovic pod Orebem je totiž velmi nenáročný, a proto je vhodný i pro začátečníky. Vyhledávaný je však i zkušenějšími vodáky, a to zejména díky zdejší člověkem téměř nedotčené přírodě s půvabnými zákoutími a oblázkovými plážemi.

Do divočiny

Suté Břehy opouštíme po žluté značené trase. Přírodní památka Orlice, po jejímž okraji putujeme, se rozkládá na úctyhodné rozloze bezmála 600 ha a je domovem mnoha druhů rostlin i zvířat. S trochou štěstí tu můžete zahlédnout třeba vydru říční, užovku obojkovou, ledňáčka říčního, skokana skřehotavého, vážku klínatku rohovou a bolena dravého, jedinou kaprovitou rybu v Česku, která se živí výlučně masitou stravou. Obdivovatelé říše rostlin možná podél břehů zahlédnou leknín bělostný, stulík žlutý, bleduli jarní, řezan pilolistý či kosatec žlutý.

Seznámení s řemesly

Žlutou turistickou značku sledujeme přibližně 4 km, až k mostu u Štěkova, kde nás turistické značení vede na druhý břeh řeky, zatímco my se vydáme po cyklostezce nalevo – k Podorlickému skanzenu Krňovice budovanému od roku 2002, kde můžeme

zhlédnout architektonické a technické památky Královéhradecka, podhůří Orlických hor a Podkrkonoší. Expozice připomínají dobová řemesla a dřívější způsob života zdejších lidí. V průběhu roku se ve skanzenu konají nejrůznější akce, jako jsou například jarní jarmark nebo ukázka tradiční výroby vápna.

V časech nepříznivých

Od skanzenu pokračujeme ke krňovickému kostelu Nanebevzetí Panny Marie, jednodílnou bezvěžovou stavbě, od níž se po červené turistické značce vydáváme napravo. Nejprve překročíme řeku Orlici a poté pokračujeme do Třebechovic pod Orebem. Po pravé straně silnice vás určitě zaujme neobvyklá lávka, nacházející se nevyšoko nad úrovní komunikace. Tento můstek má však své praktické využití – slouží totiž pěším v časech, kdy Orlice opustí své koryto, zaplaví zdejší louky a znemožní tak cestu lidem z Krňovic do Třebechovic.

Husité a betlémy

Třebechovice pod Orebem dříve nesly hrdý název Hohenbruck. Ten prý město získalo podle vysokého mostu spojujícího břehy řeky Dědiny, která Třebechovicemi protéká. Dnešní pojmenování ovšem připomíná husitské války. Vrch dříve označovaný jako Vinice totiž právě zdejší husité přejmenovali podle biblické hory na Oreb a sami si pak začali přezdívat orebité. Dnes už není nejvyhledávanějším turistickým lákadlem most ani hora, ale místní muzeum betlémů, v němž je k vidění i slavný Proboštův (Třebechovický) betlém. ■

SPOJENÍ

Z Prahy
rychlíkem s přestupem
v Hradci Králové

Z Brna
rychlíkem s přestupem v Chocni

Z Ostravy
spojí SC, EC, IC a Ex s přestupem
v České Třebové a Chocni

SOUTĚŽ O PŘEDPLATNÉ ČASOPISU TURISTA

Cestujete rádi po krásách naší země? Načerpejte inspiraci díky ročnímu předplatnému časopisu Turista. Stačí odpovědět správně na otázku a jedno z pěti předplatných na celý rok 2019 může být vaše.

Jaký strom má
ve znaku Týniště
nad Orlicí?

- A buk
- B borovici
- C břízu

Odpověď zadejte
do příslušného
formuláře na

www.cdprovas.cz do 13. února 2019.

Původně to byla strážní a hlásná věž, s jejíž stavbou se zásluhou milodarů obyvatel města začalo už v roce 1574. Na půdorysu 10 x 10 metrů během následujících sedmi let vyrostla na Velkém náměstí tehdy ještě královského města Hradce padesátimetrová věž z bílého hořického pískovce sloužící po většinu času jako zvonice. Ubíhající léta ale její účel nakonec změnila.

PŘÍBĚHY ZAJÍMAVÝCH STAVEB

TEXT: PETRA MIŠKEJOVÁ, STANISLAV SCHINEWEIS

vzniklé vrstvením různých historických etap. Jde o zbytky gotické kaple, renesanční věže, barokní kaple a ve skleněné stěně se zrcadlí současná architektura.

Ještě výrazněji, ale přitom velmi úspěšně proběhla rekonstrukce vnitřních prostor. Původní nestabilní a nevhledné schodiště bylo nahrazeno novou konstrukcí s dubovými schody vyrobenými z masivu. Vzdušný vnitřní prostor umožnil umístit skleněný model Bílé věže o výšce téměř čtyř metrů a váze jedné tuny, který je světovým unikátem. Složený z pěti set kusů skla zachycuje Bílou věž v prolnutí s původní gotickou kaplí a speciální nasvícení umožňuje měnit jeho vzhled.

Vítejte v interaktivním světě

Mezi čtvrtým a šestým podlažím obíhá schodiště kolem interaktivního panelu rozděleného do tří částí, prezentujícího návštěvníkům jakýkoliv obsah daného typu prohlídky. Díky těmto audiovizuálním prvkům a dalším 20 obrazovkám, 50 reproduktorům a 465 světlům je prohlídka věže velmi variabilní a každý si ji může přizpůsobit tak, aby ho bavila. Z dlouholetého spánku se probudil také zvon Augustin, po svatovítském Zikmundovi druhý největší zvon v Čechách. Poprvé se na Bílé věži rozezněl roku 1581. Práci zvoníků, kterých bývá až osm, mohou diváci pozorovat na vlastní oči. Na původní místo v devátém „hodinovém“ podlaží se vrátil také historický hodinový stroj známého mechanika a konstruktéra Josefa Božka. Na stěnách hodinového patra jsou umístěny interaktivní informační panely simulující funkci oken a zobrazující skutečný výhled daným směrem, ovšem v různých obdobích historie.

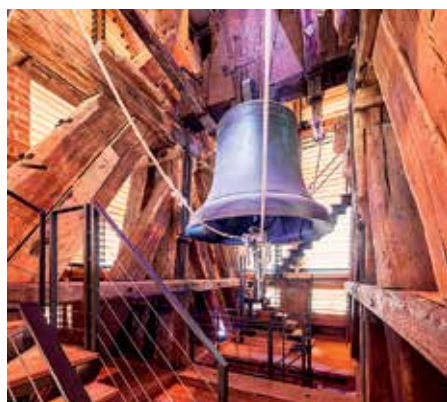
Po zdolání dalších schodů, kterých je dohromady 226, dorazíte do desátého patra, kde původně býval byt hlásného. Kromě úchvatných pohledů na všechny čtyři světové strany se díky skleněným pohledům pod bání otevře také pohled pátý – vzhůru. To vše je dokladem toho, že rekonstrukce této významné kulturní památky je ojedinělým spojením vnímavého přístupu památkářů k významu stavby a přínosu aktivního využití této královéhradecké dominanty ve stávající informační době. ■

Historie v moderním hávu

Věž je od chvíle, kdy byla prodloužena o dalších 22 metrů, už dlouhá léta využívána především jako vyhlídková. I kámen ale stárne, a když navíc přičteme řadu necitlivých stavebních zásahů během jejího úctyhodného života, z rovnice nám vyjde potřeba rozsáhlé rekonstrukce, která pomůže zachovat dílo předků další generacím. Rekonstrukce hradecké Bílé věže proběhla před dvěma lety a je velmi zdařilá. Dokladem toho je i řada ocenění, z nichž nejprestižnější je Grand Prix architektů v roce 2016.

Etapa za etapou

Doslova restaurátorským způsobem byly kompletně opraveny všechny dřívě poškozené části, a to jak exteriéru, tak jejího vnitřního prostoru. Zrestaurovány jsou kamenné římsy, okna, zdivo, reliéf, hlavní i boční portál včetně ciferníků hodin. Na místě původní pokladny vznikla nová třípodlažní přístavba s technickým zázemím, novým vstupem a informačním centrem. Navíc na první pohled z Velkého náměstí prakticky neviditelná. Při bližším pohledu ovšem vyniká unikátní genius loci,

POZOR!

TÝDEN IMUNITY!

WWW.TYDENIMUNITY.CZ

**JE ČAS VĚNOVAT SE
VAŠIM DĚTEM**

**O JEJICH IMUNITU
SE POSTARÁME MY!**

Preventan[®]

MEDVĚDÍ SÍLA PRO CELOU RODINU!

VLAKEM PO EVROPĚ

TEXT: JOHANA KVÍTKOVÁ, ALEŠ KUČERA
FOTO: GLACIER EXPRESS AG, ALEŠ KUČERA

Že jsou Češi národ turistů, není žádná novinka. Na naše stezky, často označované za nejlepší v Evropě, můžeme být právem hrdí. Přesto jim ale něco chybí – Alpy. A tak nezbývá než za krásou vysokohorských štítů vyrazit za hranice, třeba do Švýcarska. Tam prý říkají, že jsou u nich hory doma... Jak by ne, vítejte v zemi neomezeného lyžování, horských túr i nezapomenutelných železničních výletů.

V lůžkovém kupé až pod štíty gigantů

Zachovat čistotu a přirozenost zdejší krajiny je pro Švýcarsko jednou z priorit. Není divu, švýcarské Alpy, které tvoří 60% plochy jejich země, jsou skutečně národním pokladem. Nejoblíbenější částí je jihovýchodní kanton Graubünden, ukrývající jediný národní park v zemi, i věhlasná lyžařská střediska Davos a Svatý Mořic, Bernské Alpy s největší koncentrací vrcholů i ledovců v zemi nebo Walliské Alpy se slavným Matterhornem. Kouzelnou přírodu a fascinující scénérie lze ale ve švýcarských Alpách najít doslova kdekoliv.

Nekonečno panoramat

Jak poznat rychleji zdejší kraj? Ideálně po železnici. Pro její milovníky je totiž Švýcarsko s nekonečným množstvím tunelů a viaduktů zemí zaslíbenou. Mezi nejoblíbenější tratě

patří Rhétská dráha v kantonu Graubünden. Jezdí zde sice nepříliš rychlé, ale o to slavnější vyhlídkové expresy. Pomalá mnohahodinová jízda červenobílého Glacier Expressu (Ledovcový expres) úzkokolejkou po jižních svazích Alp mezi Svatým Mořicem a Zermattem je legendou. Dnes na něm slouží moderní klimatizované vozy s velkými panora-

matickými okny. Úzkokolejka přes průsmyk Bernina vedoucí až do slunného italského Tírána je natolik velkolepým společným dílem přírody a železničních inženýrů, že se v roce 2008 dostala na seznam UNESCO. Bernina Express, který po ní projíždí kolem vysokohorských jezer a údolí, má klimatizované a z velké části prosklené vagony v typické červené barvě. Nabízí nevšední zážitky, když vysoko v horách projíždíte i na začátku léta kolem sněhových polí, zatímco o pár hodin později dole v italském údolí míváte palmy. Ve Švýcarsku jezdí mnoho dalších vyhlídkových vlaků, např. Heidi Express, Mt. Blanc Express nebo Voralpen Express. Za návštěvu ale stojí i další železnice, například stará trať přes původní tunel Lötschberg nebo speciální ozubnicové dráhy k vrcholům, jako je Jungfrauojoch, Pilatus nebo Rigi.

PŘES NOC K ČTYŘTISÍCOVKÁM

Mezi jezery a ledovci

Když se řekne švýcarské Alpy, často nás hned napadne Matterhorn. Ten ale není zdaleka jediným kandidátem ke zhlédnutí. Celá část Walliských a Bernských Alp je jako stvořená pro vysokohorské trekky. Pokud ale „nejkrásnější“ horu Evropy chcete vidět, zkuste populární jezerní cestu kolem Zermattu. Jste tu s rodinou a chcete se vyhnout náročnějším výstupům? Stačí se pomoci podzemní lanovky (tzv. „alpského metra“) vyvézt až na Sunneggu, odkud je na Matterhorn krásný výhled, a dá se pak pokračovat na jednodenní túru podél alpských jezer a zpět.

Turistickou klasikou je také například stezka kolem jednoho z nejstarších švýcarských středisek Grindelwald s výhledy na bernské čtyřtisícovky s třpytivými splazy ledovců. Právě tato oblast je domovem největšího alpského ledovce. Při túrách k Aletschskému ledovci se můžeme na vlastní oči přesvědčit, že ani tento gigant není nesmrtný a pomalu ustupuje. Dnes z jeho původní velikosti zbývá pouhých 30%. Mezi méně náročné stezky patří také cesta na ledovec Morteratsch, který je největším ledovcem masivu Bernina na jihovýchodě v oblasti Sv. Mořice. Bohužel, i tento ledovec postihla stejná „nemoc“. Podél cesty se můžete zastavit u informačních tabulí, které seznamují s problematikou ústupu ledovce už od roku 1900.

„Český“ Davos

Vyrazíte-li do Švýcarska za zimními sporty, nenechte si ujít lyžařské nebe v Davosu. Na zdejších sjezdovkách tu zaslechnete češtinu stále častěji. Dříve pověst milionářského horského města, kde se střetávají světoví ekonomičtí lídři, dlouho lyžaře z Česka odrazovala. Dnes jsme ale na čtvrtém místě mezi národnostmi, které v zimní sezóně skiresort Davos Klosters s více než 300 kilometry sjezdovek navštěvují. Mimo státní svátky a špičkové prázdninové termíny lze v Davosu bydlet za přijatelné ceny. Především lyžování na konci sezony, v nadmořské výšce nad 2 tisíce metrů nad mořem, dělá radost milovníkům slunce a jarního firnu.

Městečko Davos, které leží v údolí řeky Landwasser v nadmořské výšce 1560 m n. m., je známé také u hokejových fanoušků klubu HC Davos. I místní tvrdí, že když za klub hrajou Češi, tým je v první polovině tabulky. Se starousedlíky ale nemáme společnou jen

Přímý lůžkový spoj Praha – Curych vyjíždí každý den z Prahy hl. n. v 18:01 a míří přes Linz, Salzburg a Innsbruck do Švýcarska. Ze stanice Sargans, v 7:23 h, je možné pokračovat směrem na Chur (a případně dále do Arosy nebo Andermattu) nebo z Landquartu vlaky Rhétské dráhy do Davosu a oblasti Graubündenu. V Davosu vlak zastaví v 8 hodin a 50 minut. Nejmodernější lůžkové vozy Českých drah nabízejí, kromě klasických oddílů se třemi nebo alternativně dvěma nebo jedním lůžkem, i náročnější oddíly Deluxe s vlastní sprchou a WC v kupé. Na palubě lůžkových vozů zajišťuje servis společnost JLV, kromě teplých a studených nápojů je možné zakoupit sendviče a drobné občerstvení. Snídaně je v ceně jízdenky a probuzení pod švýcarskými štíty je o to radostnější.

lásku k hokeji. V nedaleké vesničce Monstein je druhý nejvýše položený pivovar v Alpách (1 625 m n. m.), v němž pracuje velká část davoských obyvatel. Vaří pět druhů nefiltrovaných piv Monsteiner Bier z horského ječmene Bündner a švýcarského chmele, pojmenovaných po horských zvířatech. Samozřejmě nechybí ani typický „Steinbock“ – kozoroh, kterého má ve znaku celá oblast Graubünden. Spojení Monsteinu s Davosem zajišťuje autobus společnosti PostBus, nebo se dá od železniční

Široké volné sjezdovky a 20% sleva na 3denní skipasy, kterou zákazníci národního dopravce získají díky produktu ČD Ski, je už lákavá nabídka. Sezona ČD Ski letos končí 31. března.

zastávky Rhétské dráhy Davos Glaris dojít do obce po turistické značce.

Vedle čtyř středisek v rámci Davos Klosters, propojených Rhétskou dráhou na jeden skipas, je nad městem ještě jedno, poněkud „nekomerční středisko“ Schatzalp. Sjezdovky a lanovky okolo stejnojmenného, filmově zašlého secesního hotelu z roku 1900, jsou určeny pro starší návštěvníky, milovníky staré pomalejší doby, kdy jste se na sjezdovce nemuseli ohlížet, jestli vás někdo nesrazí velkou rychlostí. Hotel Schatzalp, který je vyhledávaným sanatoriem, si vybral pro natáčení filmu Mládí italský režisér Paolo Sorrentino. Tady plyne čas opravdu tak nějak pomaleji. ■

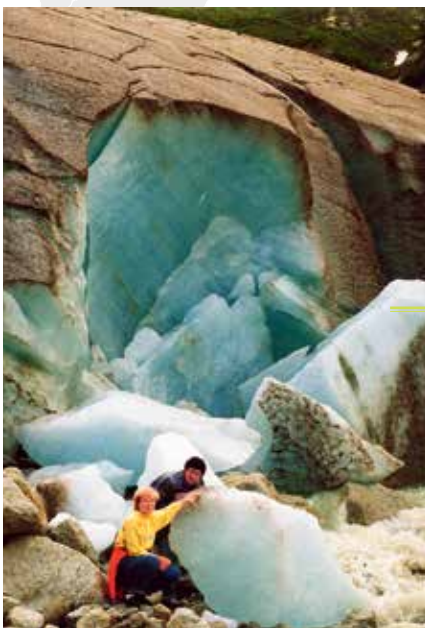

Z VAŠEHO ALBA

Irena Kratochvílová Radovánky pod Matterhornem

S manželem jsme byli ve Švýcarsku před několika lety. Součástí zájezdu byl i výlet pod Matterhorn. A tam bylo opravdu teplo... Fotila jsem ho a chtěla jsem, ať svlékne svetr. Během chvíle se všichni turisté začali svlékat a fotit jako my. Bylo to zábavné, zvláště pak závěrečná koulovačka.

Jiří Ošelec U Trientského ledovce

V létě roku 1991 jsme se ženou navštívili Walliské Alpy ve Švýcarsku. Ze sedla Forclaz jsme se vydali na túru k Trientskému ledovci. Pohodlná cesta vede po tělese úzkorozchodné průmyslové železnice typu Decauville z let 1883–1893, jíž se vozily do sedla z ledovce těžené ledové bloky. Ty se pak svážely po silnici k vlaku do Martigny a odtud putovaly až do Paříže, Lyonu nebo Marseille. Vyrázili jsme za deště a už dost pozdě, takže většina turistů, a nebylo jich málo, se už z túry vracela. Za hodinku jsme stanuli před fascinujícím čelem ledovce. A to zrovna ve chvíli, kdy se mraky roztrhly a vysvitlo sluníčko. Byla to nádhera. Škoda že stejný obrázek se nám už nikdy nenaskytne. Trientský ledovec díky globálnímu oteplování neuvěřitelně rychle ustupuje. Po mohutné lavině ledu ve skalnatém kotli zůstal už jen ubohý jazyk na úbočí, který dále odtává.

Vlastimil Dovrtěl Adrenalin na ferratách

Na fotce je nádherná ferratová procházka s 40m dlouhým lanovým mostem. Jde o ferratu Eggishorn Klettersteig (zajištěná cesta).

I když to leckdo vidí jinak, je to vlastně fyzicky nejjednodušší část ferraty. Jenže i my jsme se nakonec přesvědčili, že tělo si často dělá, co chce. Před námi šla partička turistů s horským průvodcem a někteří její účastníci možná ani nevěděli, do čeho jdou. Most, který se dá překonat zhruba za 2–3 minuty, šli někteří i čtvrt hodiny a ještě za asistence průvodce. Problém nebyla fyzická kondice, ale závrať.

Staňte se spoluvůrci této rubriky!

Fotografie korespondující s danou destinací v rubrice Vlakem po Evropě doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména zajímavosti zdokumentovaného místa, zobrazení aktéři, „historky z natáčení“ atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka soutěže/ Vlakem po Evropě). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhlášíme následující témata:

č. 3/2019: Hamburk
uzávěrka zaslání 13. února

č. 4/2019: Vídeň a okolí
uzávěrka zaslání 20. března

Vlakem na hory

Sleva
na skipas
20%!

čDski

Skiareály v ČR: Harrachov, Špičák, Tanvaldský Špičák, Ostružná, Karolinka, Pernink a Lipno

Skiareály na Slovensku: Ružomberok-Malinô Brdo, Štrbské Pleso

Skiareál ve Švýcarsku: Davos Klosters

- » sleva na skipas po předložení jízdenky ČD od 12. 1. do 31. 3. 2019
- » ve švýcarských Alpách a v Tatrách sleva na dvoudenní skipas
- » spojení do 2 hodin do krajských měst v ČR, Pendolinem na Slovensko a přes noc pohodlně lůžkovým vozem do Švýcarska
- » bezplatná přeprava lyží a snowboardů

TIP

ve skiareálu Lipno
se službou ČD Yetti
sleva 30 % na celodenní skipas!

www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravce

ZÁHADY NA DOSAH RUKY

S ARNOŠTEM
VAŠÍČKEM

Už v dávnověku kolovaly děsivé zprávy o tajemných bytostech, které žily i po smrti, v noci vstávaly z hrobu a živily se lidskou krví. Nešlo je zabít nožem ani jinou chladnou zbraní. Jejich řádění mohl ukončit jen dřevěný kůl vražený rovnou do srdce. Hlavní zbraní těchto netvorů byly neobvyklé dlouhé horní špičáky, které často vyčnívaly z úst, a každá oběť, které vysáli krev, musela následovat jejich smutný osud.

Po krvavých stopách do Starého Města

Příšerných démonů noci se obávali i naši předkové a snažili se jim všemi možnými způsoby zabránit vstoupit do světa živých. Archeolog Luděk Galuška z Centra slovanské archeologie Moravského zemského muzea odkryl řadu hrobů s takzvanými protivampýrskými zásahy. „Je známou skutečností, že Slované původně své zemřelé spalovali, a tudíž se kosterní ostatky nedochovaly. Ale od přelomu 8. a 9. století dochází ke změně. Ve Starém Městě u Uherského Hradiště už přes padesát let zkoumáme jedno z centrálních pohřebišť doby velkomoravské. Doposud jsme otevřeli více než 2 000 hrobů, v nichž

po křesťanském způsobu spočívala těla ve směru západ – východ, to znamená s hlavou k západu a s pohledem upřeným k východu. Ale zvláště v poslední době, zejména v okrajových oblastech, nacházíme podivné anomálie. Někteří zemřelí jsou uloženi tak, že jejich pohled směřuje od jihu k severu, tedy ke straně, která byla spojována s ďáblem. Někdy je nebožtík doslova vtěsnán do hrobové jámy, která má podstatně menší rozměry než tělo.

Několik jedinců mělo oddělené dlaně i chodidla položená za hlavou. Jiným byla rovnou useknuta hlava a pohřbena jinde, nebo byla ponechána u těla, ale s obličejem otočeným dolů do hlíny. V poslední době jsme zaznamenali ještě jeden obranný prvek. Hlava a horní část trupu nesou evidentní stopy spálení. Vypadá to, že po uložení domnělého ‚vampýra‘ do hrobu pozůstalí rozdělali na těle oheň. Objevili

Osud posledního českého upíra Aloise Ulricha ze Žďáru nad Sázavou se stal námětem i jednoho z dílů televizního seriálu Strážce duší.

Rekonstrukci vampýrského hrobu z Modré a další nalezy z posledního dílu seriálu Strážce duší z Moravy ve Starém Městě

jsme také celou skupinu hrobů, která byla oddělená od ostatních oplocením. Někteří nebožtíci byli svázáni do kozelce, jiní měli těžkým kamenem rozbitou celou obličejovou část. Dokonce v jednom případě byl plochý valoun zaseknutý přímo v ústní dutině tak, aby bránil skousnutí horní a dolní čelisti. Nebyla to náhoda, protože celá hrobová jáma neobsahovala kromě toho žádný jiný kámen.“

Příliš nebezpečné dítě

Vedoucí archeologického oddělení Slovákého muzea v Uherském Hradišti Tomáš Chrástek odkryl v archeoskanzenu Modrá hrob s naprosto stejným zásahem. Při pokládání kabelu nízkého napětí dělníci narazili na zával velkých plochých kamenů, které byly uspořádány do obdélníku o rozměrech 150 x 40 cm. Všechny kameny byly velmi těžké a z jedné strany silně opálené. Bezesporu prošly vysokým žářem. Pod nimi ležel asi desetiletý chlapec. V obličeji měl zaražený ostrý kámen ve tvaru kosočtverce. Nelze přesně určit, zda k tomuto úkonu došlo až po chlapcově smrti, nebo mu byl tento kámen osudným. Proč se ho ale místní obyvatelé tak obávali, že mu doslova rozdrtili lebku, ať již za živa, či po smrti? Strach z jeho návratu mezi živé musel být značný, když navíc tělo zavalili kameny a na nich rozdělali oheň. Že by už tehdy věřili v existenci upírů?

Děsivé zrůdy

Luděk Galuška se domnívá, že v podstatě existovaly dva hlavní důvody, proč se Slované obávali některých jedinců a všemi možnými prostředky chtěli zabránit jejich

Zobrazení zlověstných tvorů s výraznými špičáky a zjevně nepřátelským výrazem nacházíme mezi artefakty kultur Jižní Ameriky.

návratu do světa živých. Jednak to mohlo souviset s fyziognomií. „Našli jsme lebku, která byla z jedné strany zakrslá a z druhé měla skoro nadlidské rozměry. Její majitel měl zřejmě od narození srůsty na páteři. Hlava se nemohla pohybovat, zůstávala pevně přimknuta k jednomu rameni, a díky tomu narostla jen z jedné strany. Takto postižený jedinec byl komunitě na obtíž. A také se ho báli.“

Strach naháněl i neobvyklý tvar či velikost chrupu. Zvláštní respekt vyžadovaly osoby s hrbem nebo s deformovanými končetinami. Ale mohly to být i choroby, po nichž antropologové dnes už nedokážou najít jedinou stopu. Třeba epilepsie, při níž člověk ztrácí sebekontrolu a při návratu k vědomí netuší, co se s ním dělo. Postrachem mohli být i agresivní lidé s psychickými problémy.

Zlá znamení a pověřiví

Jak si ale vysvětlit, že mnohá protivampýrská opatření byla provedena až dodatečně, třeba i několik měsíců, nebo dokonce rok po pohřbu? Proč se lidé začali obávat i zcela normálního soukmenovce, který byl pohřben standardním způsobem? Docent Galuška se domnívá, že strach z pochovaných mohla vyvolat třeba neobvyklá událost přímo na pohřbu nebo v následujícím období po něm. Za zlé znamení byl považován i přelet krkavců v okamžiku spuštění těla do země nebo nenadálá prudká bouřka. „Nevíme, co všechno mohlo být předzvěstí neblahých událostí. Když se pak opravdu stalo nějaké neštěstí ve vesnici, blesk zasáhl stavení, nebo dokonce člověka, zemřely krávy, mohli si to spojit s tím, koho pohřbívali naposledy. Otevřeli jeho hrob a udělali opatření, aby nemohl ven.“

Shodná obrana

Téměř tisíc let staré hroby se zjevnými protivampýrskými zásahy byly odkryty také v Čelákovcích, v Olomouci, v Žatci a na dal-

ších místech České republiky. Naši předkové považovali netvory, kteří pijí lidskou krev, za zcela reálnou hrozbu a vytvořili rozmanitou škálu ochranných opatření. Většina z nich, od věnců z česneků po hrůzné zarážení dřevěného kůlu do srdce upíra, je považována za ryze slovanský vynález. Zcela utajeno přitom zůstává, proč naprosto shodné způsoby obrany byly používány doslova po celém světě.

V Karpatech panovalo přesvědčení, že vampýři kradou novorozeňata. V kolumbijském San Augustinu byla nalezena zpodobnění bytostí svírajících v rukou malé dítě, obrácené většinou hlavou dolů. Téměř všechny tyto sochy mají výrazné vyčnívající špičáky a lebku jako symbol smrti zavěšenou na krku. Není nutné napovídat, koho asi představují. Na Tonze, Cookových ostrovech a některých dalších místech Tichomoří byli zemřelí obvykle ukládáni do jeskyní. Prozatím ojedinělý výzkum těchto pohřebišť přináší udivující zjištění. Údajně vampýři i zde, stejně jako v Evropě, jsou často obráceni obličejem dolů, s koleny u brady a pevně svázáni silným provazem. Tělo navíc pokrývají těžké balvany, aby mrtvý nemohl vstát a ubližovat živým. Někdy je hlava rovnou utržena a trup probodnut kůlem. Nejsou to skutečně udivující shody? Rozšířila se po celém světě do detailu stejná protivampýrská opatření pouze náhodou, anebo jde opravdu o jediný spolehlivý systém obrany proti reálnému nebezpečí? ■

SOUTĚŽ O DVD LABYRINT ZÁHAD

Máte rádi tajemno a nevyřešené záhady o upírech? Odpovězte na soutěžní otázku a získáte DVD Labyrint záhad od Arnošta Vašíčka s dokumentem o upírech ze Starého Města u Uherského Hradiště.

Na kterou světovou stranu směřuje často pohled pochovaných, kteří byli podezříváni z vampýrství?

- A** od východu na západ
- B** od jihu k severu
- C** od severu k jihu

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 13. února 2019.

Více o záhadách najdete na www.mysteryfilm.cz.

Dokonale
zachycený skvělý
okamžik

SONY
Alpha A6000
+ 16–50 mm

**NOVÁ
CENA**

SONY A6000 je se svým vysokorychlostním AF zaostřováním, 24Mpx APS-C CMOS snímačem, OLED Tru-Finder hledáčkem, manuálním ovládáním a řadou objektivů skvělou alternativou k zrcadlovkám.

~~14 990 Kč~~
12 490 Kč

ČD
PRŮVODCE

**Vlakem na hokej
Pojeďte s námi
na MS 2019**

**Můžete potkat ve vlaku
Alena Kunová**

**Vlak+
Jaro v rytmech
klasické hudby**

Články v této rubrice mají pouze informativní charakter.
Převážka ve vlacích ČD se řídí tarifem TR 10 a SPPO.

MS V HOKEJI 2019

Užijte si hokejovou jízdu s námi

Letošní mistrovství světa v ledním hokeji se v květnu po 8 letech opět vrací na slovenský led. Český tým odehraje všechny zápasy ve skupině v Bratislavě, kam to je jen čtyři hodiny jízdy vlakem z Prahy. Využijte jedinečnou možnost získat vstupenky na utkání za skvělou cenu a pojedte s námi!

**V případě
prodloužení
běžné hrací doby
zápasu bude odjezd
vlaků z Bratislavy
vždy posunut.**

Hokejový šampionát bude probíhat od 10. do 26. května 2019 na stejných místech jako před osmi lety – na bratislavském zimním stadionu Ondreje Nepely (s kapacitou 10 040 míst) a v košické Steel aréně (s 8 347 místy). Na každé utkání českého národního týmu v základní části, které se odehraje vždy v Bratislavě, vypraví národní dopravce speciální spoj, kterým se svezete po skončení utkání zpět domů. Další projekt ze série „Vlakem na hokej“ vznikl ve spolupráci s pořadatelem Mistrovství světa v ledním hokeji 2019.

Výhodně až na stadion

Už od prosince 2018 si mohou všichni zájemci o vstupenky na utkání koupit na www.vlakemnahokej.cz výhodné balíčky (od 3 143 Kč). Bez přestupů vás svezeme rov-

nou na hokej. Balíčky vždy obsahují zpáteční jízdenku do Bratislavy a vstupenku na vybraný zápas českého týmu i všechna další utkání, která se v tentýž den na bratislavském zimním stadionu konají. Je tedy na výběr ze sedmi termínů.

Mistrovská atmosféra na kolejích

Všichni hokejoví fanoušci se mohou ve vlaku těšit na skutečně mistrovskou atmosféru a mnoho doprovodných aktivit. Když vás cestou přepadne žízeň, stevardi vás rychle obslouží a přímo na palubě si budete moci také zakoupit merchandise českého národního týmu. V nabídce budou například trička, dresy, šály i puky s novým logem našeho

týmu – českým lvem. Speciální vlak tažený lokomotivou s tematickým polepem pojedje z Prahy hl. n. ráno a cestou zastaví na hlavním nádraží v Pardubicích a ve stanici Brno dolní nádraží. V těchto stanicích je na cestě do Bratislavy možné jen nastoupit. Cena je ze všech nástupních stanic jednotná. Zpět do Česka vlak vyrazí z Bratislavy vždy před půlnocí a zastaví opět v Brně a v Pardubicích (možné jen vystoupit). Speciální vlak je po zápasech posledním možným vlakovým spojením zpět do Česka. Rezervované místo k sezení je samozřejmostí. Koupit si můžete také samotnou zpáteční jízdenku za 1 200 Kč bez vstupenky na zápas. Neváhejte, o nabídku je velký zájem. ■

CENY BALÍČKŮ NA ZÁPASY ČESKÉHO NÁRODNÍHO TÝMU

	10. května	RUS vs. NOR + CZE vs. SWE + zpáteční jízdenka	3 661 Kč
	11. května	SUI vs. ITA + LAT vs. AUT + NOR vs. CZE + zpáteční jízdenka	4 179 Kč
	13. května	RUS vs. CZE + NOR vs. SWE + zpáteční jízdenka	3 661 Kč
	16. května	SWE vs. AUT + CZE vs. LAT + zpáteční jízdenka	3 661 Kč
	17. května	AUT vs. NOR + CZE vs. ITA + zpáteční jízdenka	3 143 Kč
	19. května	AUT vs. CZE + SUI vs. RUS + zpáteční jízdenka	3 661 Kč
	21. května	CZE vs. SUI + NOR vs. LAT + SWE vs. RUS + zpáteční jízdenka	4 179 Kč

VÍCE INFORMACÍ O NABÍDCE I JÍZDNÍM ŘÁDU SPECIÁLNÍCH VLAKŮ NAJDETE NA WWW.VLAKEMNAHOKEJ.CZ

JSI READY NA MS V HOKEJI 2019? POJEĎ S NÁMI!

Speciálním vlakem do dějiště mistrovství i zpět

- jediná současná možnost získat vstupenky na zápasy českého týmu za skvělou cenu
- v balíčku kromě vstupenky i **zpáteční jízdenka** na hokejový vlak
- cena balíčku již **od 3143 Kč**
- ve vlaku spousta doprovodných aktivit

www.vlakemnahokej.cz

Vlakem
na hokej

České dráhy
Národní dopravec

Jízdenky s novými názvy Jste flexi, nebo se raději vážete?

Od začátku února 2019 se cestující národního dopravce setkávají s novinkami při nákupu jízdenek. Hlavní změnou je zavedení nových jízdenek a názvů, které přinesou několik výhod, zejména zjednoduší orientaci v cenových nabídkách i pravidla jejich nákupu. V mnoha případech vám také ušetří peníze. Co se skrývá pod označením Flexi jízdenka, Flexi zvýhodněná jízdenka a Vázaná jízdenka?

Změny, které platí od půlnoci z 31. ledna na 1. února 2019, se týkají většiny jízdenek Českých drah včetně jízdenek se slevou. Pro jednodušší orientaci v nabídce jízdného jsou nové jízdenky rozděleny do tří skupin.

S Flexi jízdenkou do každého vlaku

Pokud nevíte, který spoj stihnete, kdy přesně pojedete, zkrátka se nechcete vázat na konkrétní vlak, pak je přesně pro vás určena Flexi jízdenka. Do této kategorie

patří jednoduché jednosměrné a zpáteční jízdenky pro jednotlivou jízdu včetně slev s In Kartou. Flexi jsou také zvýhodněné jízdenky pro děti, studenty a cestující od 65 let platné od září loňského roku. Můžete si je koupit ve všech prodejních kanálech

plánujeme rozšířit jejich prodej i do pokladen ČD v železničních stanicích. A jaká jsou pravidla použití Vázané jízdenky? Můžete ji použít pouze ve vlaku, na který je navázána. Číslo konkrétního spoje je na jízdence uvedeno. Pokud pojedete s touto jízdenkou pouze jedním spojem bez přestupu, použijete v celé trase spoj vyznačený na jízdence. V případě, že budete přestupovat, ohlídejte si, abyste v rámci celé cesty použili

v konkrétním úseku určený vlak.

V případě, že vám hrozí z důvodu zpoždění nebo jiné

mimořádnosti ujetí přípoje, kontaktujte ideálně vlakový doprovod ještě před výstupem v přeštní stanici.

S vyhledáním náhradního spojení vám samozřejmě pomohou také v pokladně ČD, pokud je v konkrétní stanici k dispozici.

Jednodušší i levnější

Zásadním přínosem pro cestující s novými Flexi, Flexi zvýhodněnými jízdenkami a Vázanými jízdenkami je významné zjednodušení odbavení. Vždy vám bude nabídnuto nejlevnější možné jízdné dostupné v daném okamžiku. Třeba při cestě z Jaroměře do Prahy odpadnou úvahy o možné kombinaci jízdenek na úsek z Jaroměře do Hradce Králové hl. n. a na Akční jízdenku z Hradce Králové do Prahy. Nově si už v Jaroměři zakoupíte jednu Flexi zvýhodněnou jízdenku s jistotou, že získáte smlouvu, ve které budou zachovány všechny výhody pro uplatnění práva při mimořádnostech a případném nároku na náhradu za alternativní dopravu či třeba ubytování.

Zahájením nového způsobu odbavování a prodeje nových jízdenek došlo o půlnoci z 31. ledna na 1. února 2019 k ukončení prodeje Akčních jízdenek a SuperAkčních jízdenek ve všech prodejních kanálech Českých drah. Co se však rozhodně nezměnilo, je to, že jízdenky zakoupené v e-shopu nebo v aplikaci Můj vlak lze beze srážky vrátit až 15 minut před odjezdem zvoleného vlaku. ■

**VÍCE INFORMACÍ NAJDETE
NA WWW.CD.CZ**

Českých drah, jako jsou pokladny, průvodčí ve vlaku, jízdenkové automaty, e-shop nebo aplikace Můj vlak. Tuto jízdenku můžete použít v libovolném vlaku ČD v době její platnosti na trase, která je na ní uvedena. Samozřejmě i u Flexi jízdenky platí, že jízdu musíte nastoupit v první den platnosti (u jízdenek z e-shopu nejdříve od uvedeného času), cestovat s ní můžete pouze jednou v každém směru a jízdu můžete přerušit po ujetí 100 kilometrů. Do vlaků s povinnou rezervací si musíte opatřit místenku.

Flexi zvýhodněné jízdenky

Jízdenky s názvem Flexi zvýhodněné jízdenky si můžete zakoupit v e-shopu nebo v aplikaci Můj vlak. Pokud si ji pořídíte

v pokladně železniční stanice nebo zastávky, kterou obsluhují vlaky Českých drah, půjde aktuálně o nejlevnější dostupné jízdné na prodejní přepážce. Vyplatí se především na delší jízdy. Cena Flexi zvýhodněné jízdenky je dynamická. Čím dříve si ji koupíte, tím méně za ni zaplatíte. Pořídít si ji můžete už dva měsíce před cestou, přičemž vaše časová flexibilita bude zachována – jízdenku můžete opět použít v libovolném vlaku ČD – a slovo „zvýhodněná“ v jejím názvu znamená již zmíněnou cenovou výhodu.

Ceny Flexi zvýhodněného jízdného a jeho aktuální dostupnost mohou cestující Českých drah zjistit od 1. února v e-shopu ČD, mobilním e-shopu ČD, v aplikaci Můj vlak nebo u pokladních přepážek. Tuto jízdenku si zanedlouho budete moci koupit i u průvodčího ve vlaku – prodej ve vlaku bude zahájen ještě v průběhu letošního roku. Jelikož ceny jsou dynamické a jejich výši ovlivňuje několik proměnných, cena Flexi zvýhodněné jízdenky se může v okamžiku zjištění ceny a v momentu prodeje velmi lišit. Doporučujeme proto nákup tohoto druhu jízdenky neodkládat a využít až dvouměsíčního předprodeje.

Nejlevněji s Vázanou jízdenkou

Vázanou jízdenku si můžete koupit pouze prostřednictvím e-shopu ČD a v aplikaci Můj vlak a představuje nejlevnější možné jízdné v dané relaci. V průběhu roku pak

- Cenově nejvýhodnější alternativu v daném okamžiku
- Možnost nákupu až 2 měsíce před cestou
- Možnost nákupu přímo ve vlaku*
- Možnost vrácení jízdenky bez srážky až 15 minut před odjezdem vlaku (v případě nákupu v e-shopu nebo v aplikaci Můj vlak)

* platí pro Flexi jízdenky, pro Flexi zvýhodněné jízdenky ode dne vyhlášení v průběhu roku 2019

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

V terénu jsem rodičům i jejich dětem nejbliže

Je jednou ze zakladatelek Rané péče v Diakonii Praha, terénní služby zabývající se poradenstvím v rodinách s dětmi od narození do sedmi let s opožděným či ohroženým vývojem a s mentálním, pohybovým nebo kombinovaným postižením. Za 25 let své existence tato Raná péče provázela už přes 1 000 rodin. Jak tuto práci vnímá Alena Kunová dnes?

TEXT: JOHANA KVÍTKOVÁ, FOTO: MICHAL MÁLEK

Odkdy se službě v Rané péči Diakonie Praha věnujete?

V roce 1994 jsem stála u jejího zrodu a začala sbírat první zkušenosti jako poradkyně Rané péče. V 90. letech raná péče prakticky neexistovala, a vlastně ani žádná jiná podpora pro rodiny, kde se narodilo dítě s zdravotním postižením. S kolegyněmi, s níž jsme učily ve speciální škole, jsme se začaly zajímat, jak děti vyrůstají předtím, než se stanou školáky, a také o to, co prožívají jejich rodiny. Naše cílová skupina je hodně specifická, protože některé druhy postižení jsou složitě přijímány ve společnosti. Ze zahraničí tehdy přicházely první inspirace, proto jsme oslovily vedení vznikajícího střediska Diakonie Stodůlky (dnes Diakonie Praha), které bylo k naší myšlence vstřícné. Způsob podpory a spolupráce s rodinami, v nichž se narodí dítě, které není zcela zdravé, se dlouhá léta vyvíjel. Až roku 2006 byl přijat zákon o sociálních službách, který ranou péči definuje, a podpořil tak její další rozvoj po celé republice. Několik let jsem byla vedoucí služby, nyní jsem se naplno vrátila k poradenství v terénu.

Co vás na práci v terénu baví nejvíce?

Když přijdu k rodině domů, mohu v jejím prostředí pozorovat mnoho věcí. Jak rodiče s dětmi fungují ve všedním životě, v jaké jsou interakci, jak si s nimi hrají. Jak si hraje a čím se zabývá dítě samo. Získám tím, a také rozhovorem s rodiči, mnohem víc informací, než na které by mě vůbec napadlo se zeptat „od stolu“. V ambulantní péči něco takového prostě není možné. Mám srovnání i s rodinami, které za mnou přicházely do mojí pracovní, kde si děti mohly hrát, to ale nikdy neřek-

ne tolik. Pro vymýšlení postupů na míru, jak dál, je nejdůležitější se setkat v prostředí, kde takové postupy pak budou opravdu probíhat, čili doma.

To musí být občas i celkem dobrodružné, že?

To je! Člověk nikdy neví, co ho kde potká. Musí se naučit rychle reagovat na překvapující situace, spoustu věcí brát s lehkostí a humorem. Počítat s tím, že všechno, co v rodině můžete použít, máte s sebou. V hlavě jako vědomost a dovednost, i v batohu, s čím si lze zajímavě hrát. Do kategorie „dobrodružství“ patří mnohdy i cestování. Jezdit autem kamkolí, zejména přes Prahu, je čím dál časově náročnější a nejistější. Když se tedy za některou z rodin dá dojet veřejnou dopravou, a zvláště vlakem, neváhám. Do práce jezdím vlakem výhradně, tedy z Roztok do Prahy a zpět. Jsem vlastně takové „děvče od dráhy“. Náš rodinný dům je skoro zabudovaný v náspu, protože děda ho tam postavil ještě v době, kdy železnice nebyla tak frekventovaná. Já sama i naše děti spokojeně spávaly v kočárku s projíždějícím rychlíkem za hlavou.

Vaše služby jsou zdarma, jak jste tedy financování a jak se o vás lidé dozvídají?

Internet je mocné médium, takže často nás kontaktují díky němu. Také na nás odkazují neurologové, fyzioterapeuti a další odborníci, kteří se s dětmi s určitým problémem setkají nejdříve. A také přes známé, na osobní doporučení rodin, které s námi už mají zkušenost. A jak získáváme finance? Dříve jsme si prošli hroznými časy, ale dnes už je našťastí situace lepší a poměrně stabilní. Peníze získáváme z grantových řízení krajů a také díky dárcovství, které je pro chod naší organizace hodně

významné. Systém ročního financování ze strany krajů a skutečnost, že organizace poskytující sociální službu nemá na dotaci právní nárok, dělá z prvních měsíců kalendářního roku trochu adrenalinové období. Raná péče je terénní sociální služba, v obcích, kde je rodinám poskytována, nesídlí. Není jim tedy tolik na očích jako třeba pečovatelská služba. Také se přece nedá dopředu odhadnout, kolika rodinám se narodí dítě s hendikepem a budou potřebovat službu využívat. A protože je toto téma obecně citlivé a intimní, snažíme se rodinu nevystavovat zbytečnému zájmu okolí a být nenápadní.

Jak se vám tedy daří, aby se rodiče nebáli vás oslovit s žádostí o pomoc?

Snažíme se dávat navenek najevo to, že je běžné, aby se rodina v situaci, kdy je nejistá ohledně vývoje svého dítěte, na Ranou péči obrátila. Přesto jsme si vědomi, že může trvat dlouho, než se rodina rozhodne zavolat. Na nás je je uklidnit, ukázat, že v každé situaci se dá něco malého udělat pro zlepšení, dodat potřebné informace. Pomoci navodit jiný pohled, předložit způsoby řešení, z nichž

ALENA KUNOVÁ A DIAKONIE PRAHA

Vystudovala speciální pedagogiku na Pedagogické fakultě UK v Praze. Později vyučovala ve speciálních školách, dnes se věnuje poradenství rodinám s dětmi od 0 do 7 let v Rané péči Diakonie Praha. Má dvě dospělé děti a ve volném čase se ráda věnuje sportu, zahradě a hře na saxofon. Posláním neziskové organizace Diakonie Praha je podpora osob všech věkových kategorií s mentálním, pohybovým a kombinovaným postižením. Kromě rané péče toto pražské středisko provozuje denní a týdenní stacionář, odlehčovací službu, sociálně terapeutickou dílnu, centrum denních služeb, chráněné bydlení a domov pro OZP. Raná péče je jedinou terénní službou Diakonie Praha, působí v Praze, ve Středočeském, Ústeckém a Plzeňském kraji. Více informací o Diakonii Praha i programu Rané péče najdete na www.diakonie-praha.cz.

si pak každý vybere ten svůj vlastní. Celé to stojí na dobře vybudovaném vztahu. Jdeme spolu nějakou dobu společně, dokud rodiny nejsou schopny jít dál samy.

Kolik vás v týmu celkem pracuje?

Tým Rané péče Diakonie Praha je v současné době třináctičlenný. Nejsme ale všechny poradkyně, jsou mezi námi i sociální pracovníce a koordinátorka. Fungujeme moc dobře, sdílíme nejen odborné zkušenosti, ale spoluneseme i pracovní trable. Dlouhodobě se potýkáme s velkým zájmem o naši službu a s tím, že není v našich silách všem vyhovět. Situaci se snažíme řešit různými způsoby, ale i tak rodiny mnohdy čekají přes půl roku, než se na ně dostane. To je hrozně dlouhá doba a pro nás je obtížné to lidsky snášet. Snažíme se o pružnost: tam, kde nemůžeme nabídnout osobní kontakt, případně v rozmezí mezi konzultacemi v rodinách, pracujeme pomocí Skype, Facebooku nebo Whatsappu. Je to hodně živá kontinuální práce. Největší nárůst žadatelů o službu je v poslední době v Praze a středních Čechách. Byla bych ráda, kdyby vznikly další organizace, které budou

poskytovat ranou péči, zvláště pro rodiny s dětmi s opožděným vývojem, poruchou autistického spektra a mentálním hendikepem. Bylo by skvělé, kdyby vznikla politická i výkonná vůle k řešení této problematiky a potenciální poskytovatelé byli systémově podpořeni.

Jak si při takové zátěži udržujete osobní život?

Každá z našeho týmu má způsob, jak myšlenky na práci opustit. Pomáhá nám k tomu individuální i týmová supervize, která umožňuje strukturovaněji přemýšlet o hranicích práce, vede k poznání sebe sama ve vztahu k pracovním tématům. Pomáhají také činnosti, které mimopracovně rády děláme a které nutí přepnout. Já třeba běhám, fyzická námaha často pomůže od té psychické. A mám taky moc ráda jakoukoliv činnost, kde je hned vidět výsledek! To, myslím, máme s kolegy-němi všechny hodně podobně. V poradenské práci jde vše postupně, krůček po krůčku, výsledek se ukáže až po určité době. A také... Dělat něco rukama, třeba se jen rýt v hlíně. To je pravý relax! ■

Dopřejte si jaro v rytmech klasické hudby

Těšíte se na jaro a na další festivalové období? I když to tak ještě nevypadá, blíží se krůček po krůčku a přípravy hudebních festivalů Pražské jaro i Pardubické hudební jaro jedou na plné obrátky. Plánujete vyrazit na koncert? Využijte 10% slevu na vstupenky nebo výhodnou zpáteční jízdenku Vlak+ Pražské jaro.

PARDUBICKÉ HUDEBNÍ JARO

Festival Pardubické hudební jaro bude zahájen 11. března v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích koncertem PKF – Prague Philharmonia s Radkem Baborákem v roli dirigenta a sólisty současně. Na dalších festivalových koncertech v Pardubicích, v Chrudimi, ve Vysokém Mýtě, v Heřmanově Městci, v Přelouči a v Sezemicích, které budou probíhat až do 5. května, se představí Komorní filharmonie Pardubice, Hradišťan a Katta, operní soubor Divadla F. X. Šaldy Liberec, Český filharmonický sbor Brno, Melody Makers Ondřeje Havelky, Barocco sempre giovane, Cappella Mariana, Musica Bohemica Praha, Pavel Haas Quartet, Prague Cello Quartet, Lobkowicz Trio, pěvci Gabriela Beňačková, Simona Šaturová (Slovensko) a Petr Nekoranec, Marek Eben (přednes) a další umělci. V neděli 28. dubna uzavře festival v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích koncert Janáčkovy filharmonie Ostrava pod taktovkou peruánského rodáka Christopha-Mathiasa Muellera. Zákazníci Českých drah získají při předložení jízdenky 10% slevu na vstupenky.

10%
SLEVA

VÍCE NA WWW.PARDUBICKEHUDEBNIJARO.CZ

PRAŽSKÉ JARO

Mezi 12. květnem a 4. červnem se uskuteční 74. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro, který nabídne na padesát koncertů legend klasické hudby i mladých talentů. Zahajovací koncert – Smetanovu *Mou vlast* – zahrají Bamberští symfonikové pod taktovkou šéfdirigenta Jakuba Hrůši. Orchester je pro tuto příležitost zajímavý i svým zrodem. Vznikl v roce 1946 z odsunutých Němců, hráčů Pražské německé filharmonie, a navzdory vyostřené poválečné situaci se k českým kořenům vždy hlásil a hlásí dodnes. Dále se můžete těšit například na newyorský Orpheus Chamber Orchestra nebo jižanský temperament v podání Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia – Roma či španělského Orquestra de Cadaqués. Český skladatel žijící ve Vídni Šimon Voseček píše na zakázku Pražského jara dílo *Hypnos*, které ve světové premiéře zazní 19. května 2019 na koncertě PKF – Prague Philharmonia v rámci Debutu Pražského jara.

VÍCE NA WWW.FESTIVAL.CZ

VLAK+ PRAŽSKÉ JARO

Do metropole se za hudebním zážitkem můžete svést vlaky ČD na výhodnou jízdenku Vlak+ Pražské jaro. Tato zpáteční jízdenka z kterékoliv stanice či zastávky v ČR do stanice Praha hl. n., Praha-Holešovice, Praha-Smíchov, Praha Masarykovo nádraží, Praha-Dejvice, Praha-Vršovice nebo Praha-Libeň se slevou 50% má prodlouženou platnost 7 dní. Získáte ji na požádání v kterékoliv pokladně ČD nebo u průvodčího ve vlaku. S jízdenkou lze cestovat vlaky ČD v období od 12. května do 4. června 2019. Aby vám jízdenka Vlak+ Pražské jaro platila i pro cestu zpět, předložte před zpáteční jízdou vstupenku na některém z koncertů festivalu. Datum konání koncertu musí být v intervalu mezi prvním a posledním dnem platnosti jízdenky.

50%
SLEVA

RADNICE

Jihočeští divadelníci v Praze

Už jste slyšeli, že se Jihočeské divadlo chystá dobýt Prahu? Jižní spojka věčně stojí, tak nasedněte do vlaku a přijďte se podívat, jak to umí profesionálové z Českých Budějovic. I Cimrman přece říká, že u nás by chtěl žít každý. Letos ale máte jedinečnou příležitost vidět um divadelního týmu na vlastní oči i v našem hlavním městě.

Jihočeské divadlo, jehož představení na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově zhlédne každý rok až 60 000 diváků, vstoupilo letos do 100. jubilejní sezony a své oslavy zahájí právě divadelní přehlídkou Jižní spojka. V období od 26. února do 11. března představí pražským divákům celkem 6 inscenací. Pět z nich zahrají Jihočeši v Praze a na šestou dovezou pražské diváky přímo do Českých Budějovic.

„Náš divadelní soubor je většinou známý díky Otáčivému hledišti v Českém Krumlově. Jižní spojka je příležitost seznámit se s naší ‚zimní‘ produkcí, a to s tvorbou všech čtyř jihočeských souborů. Z letošní nabídky bych osobně vyzdvihla komorní inscenaci *Téměř dokonalá láska*, což je příběh inspirovaný osudem Nataši Kampuschové a jsou v něm skvělé herecké výkony, a potom také taneční divadlo Petra Zusky *Klíče odnikud*, které na mě mimořádně zapůsobilo. Letos jsme pro diváky připravili i jeden divadelní výlet. Dne 1. března tak do Budějovic vyrazí speciální autobus, který zájemce z Prahy přiveze

a po představení zase odveze zpět. Do Českých Budějovic i zpět se na naše představení můžete dopravit také vlakem. Budete mít možnost vidět naši momentálně nejkontroverznější inscenaci, dokumentární politické drama Jiřího Havelky s názvem *Elity*, které napsal pro Slovenské národní divadlo a my jsme ho jako první uvedli v Česku. Na Slovensku byla hra oceněna diváky jako hra roku a i v Budějovicích je vyprodáno,“ dodává režisérka a umělecká šéfkyně činohry Martina Schlegelová.

Na co dalšího se můžete těšit?

Třeba na úplnou novinku kouzelné opery pro celou rodinu *Kominiček* od Benjamina Brittena. Kdo se vejde do komína? Kominiček ne, leda malý kominiček! A kdo ho může zachránit, aby nemusel prolézat úzkými komíny a dusit se sazemi? Snad jedině děti! Jak to dopadne?

Soubor Malého divadla přiveze po Jižní spojce také autorskou inscenaci z dílny Janka Lesáka o lásce k moři a snech českého

národa Čechomoří. Pokud chcete zažít divadlo na vlastní kůži, zajděte si zahrát *Game*, kde hráčem budete právě vy!

Výlet Jihočeského divadla po Jižní spojce uzavře taneční divadlo Petra Zusky *Klíče odnikud*, opírající se o ostrý kontrast dvou velice rozdílných hudebních děl neporovnatelných geniálních českých skladatelů, Dvořákova *Requiem* a Janáčkovy klavírní lyriky. ■

SOUTĚŽ O VSTUPENKY

Chcete vidět um jihočeských divadelníků na vlastní oči? Odpovězte na soutěžní otázku a s trochou štěstí vyhrajete 4 vstupenky na kouzelnou rodinnou operu *Kominiček*, která se koná 3. března 2019 v divadle ABC.

Které ze šesti představení Jižní spojky zahraje Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích?

- A Čechomoří
- B Klíče odnikud
- C Elity

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 13. února 2019.

PROGRAM JIŽNÍ SPOJKY

26. 2. 2019

19:30
Téměř dokonalá láska
(psychologické drama)

DIVADLO DISK

27. 2. 2019

19:30
Čechomoří
(český sen)

DIVADLO DISK

1. 3. 2019

19:00
Elity
(dokumentární drama)

JIHOČESKÉ DIVADLO

2. 3. 2019

14:00 a 20:00
Game
(divadlo, které musíte zažít)

DIVADLO NOD

3. 3. 2019

16:00
Kominiček
(kouzelná rodinná opera)

DIVADLO ABC

11. 3. 2019

19:30
Klíče odnikud
(taneční divadlo Petra Zusky)

FORUM KARLÍN

VÍCE NA WWW.JIHOCESKEDIVADLO.CZ

CES TOPIS

TEXT A FOTO: BRONISLAV JAROS

RUMUNSKO

S DRÁKULOU a heverem do Banátu

Vydat se po stopách nejznámějšího upíra všech dob samozřejmě není nic originálního, řada cestovatelů podobnou cestu už podnikla. To, co z toho činí unikátní zážitek, je samotná země, kde má tato hororová postava své kořeny. Rumunsko není jen krajinou Dráky a Karpat, ale také přeslazených zákusků či autentických pozůstatků socialismu. A také neuvěřitelně děravých silnic, které prověřily naši trpělivost, aby nás nakonec zavedly až do zapadlých a malebných českých krajanských vesniček v banátském regionu.

Vydáte-li se do Rumunska vlastním povozem z Česka, nejspíš se vám bránou do této země stane město Arad. Kdybych citoval Luciu, v jejímž aradském domě uléháme k prvnímu noclehu, řekl bych, že „tady ve městě není nic moc zajímavého k vidění“. To ale samozřejmě není tak úplně pravda. Město o sto šedesáti tisících obyvatelích oplývá například pěknou secesní architekturou či hvězdovitou pevností z éry Marie Terezie. Dlužno však dodat, že ona architektura se vyznačuje oprýskanou omítkou a pevnost je prý přístupná jen zarputilým pocestným, kteří si prošlápnu cestu nějakým tím křovím. Dobře tedy, času není nazbyt, dopřejme si tu jen kratší procházku, kávu na břehu řeky Mureș, rychlý pohled na místní radnici a vydejme se za Drákulou.

Vzhůru do hollywoodských kulís

Dvě a půl hodiny jízdy nás vedou do dalšího bodu vyznačeného v cestovním itineráři. Legenda praví, že hrad Hunedoara, jenž jistě patří mezi nejspektakulárnější evropské hrady, byl pro knížete Drákulou svého času vězením. Podle historiků to patrně není pravda a předobraz nejslavnějšího upíra všech dob byl vězněn jinde, leč povídky přispívá tajemné pověsti hradu a turisté se rádi nechají trochu vyděsit. Traduje se například, že kníže si ve vězení vyléval svůj pověstný sadismus na ulovených myších či ptáčích. Hunedoara je pak také oblíbeným cílem hledačů duchů a jiných paranormálních jevů, ačkoli jasné důkazy o jejich zdejších pobytu prý zatím nebyly doloženy. Místní v každém případě vědí, že pro turistický zájem je dobré podobné zvěsti šířit a přizívat, a tak zde pořádají různé drákulovské události a slavnosti. A svůj podíl na popularitě tohoto druhu mají jistě i filmoví tvůrci, kteří rádi využívají

Hrad Hunedoara

zdejších pohádkových kulís – vždyť tudy procházel i Nicolas Cage v kůži postavy zvané „Ghost Rider“.

Přidržíme-li se poněkud nudnějších faktů, musíme zmínit další možná přízviska hradu – Huniadyho nebo Korvínův. János Huniady roku 1446 hrad založil a jeden z jeho potomků, patrně nejznámější uherský panovník Matyáš Korvín, jej rozšířil. Tady dochází i na reálný odkaz na jméno Vlada Dráculy, neboť oba pánové s ním měli co do činění, ať už byli jeho spojenci nebo nepřátelé. Pravdou je, že Korvín skutečně nechal Drákulou zajmout a uvěznit, ovšem ne na hradě Hunedoara.

HUNEDOARA JE PAK TAKÉ OBLÍBENÝM CÍLEM HLEDAČŮ DUCHŮ A JINÝCH PARANORMÁLNÍCH JEVŮ, AČKOLI JASNÉ DŮKAZY O JEJICH ZDEJŠÍM POBYTU PRŮ ZATÍM NEBYLY DOLOŽENY.

Rezerva na pět minut

Máme tedy za sebou první takzvaný „Drákulův hrad“ a můžeme směle zamířit k dalšímu, neméně známému hradu Bran s neméně smyšlenou spojitostí se slavnou postavou knížete. Tma mezitím zalévá okolní luka a asi třicet kilometrů před cílem přijde to, co se možná dalo v Rumunsku po setmění trochu očekávat. Nikoliv upír, ale proražený pneumatika. Jeden z členů naší automobilové výpravy, říkejme mu Mirek, se nestihl vyhnout jámě umístěné do vozovky. „Kdo má ty díry jako vidět, když je tma!“ zakleje a začne v kufru hledat potřebné nářadí a rezervu. Nachází, ačkoli náhradní kolo vypadá trochu pofiděrně. A zde přichází místo na poučení pro vás, kteří byste se chtěli jet do Rumunska také podívat, dejte si rezervní kolo před cestou do pořádku. To Mirkovo vydrželo sotva pět minut jízdy. A protože jiná náhrada není na skladě a rezervy od ostatních vozů výpravy nepasují, nezbývá než se nasoukat do ostatních aut, která zůstala jízdy schopná, v klidu se na vše vyspat a ráno najít nějaký pneuservis. Mimochodem, pneuservisu prý v Rumunsku říkají „vulcanizare“. Nyní ještě netušíme, jak moc nám bude tohle slovo na naší cestě užitečné.

Trochu jiná „pohostinnost“

Já vím, že by se to možná nemělo, tahat si práci na dovolenou, ale kolikrát to nejde jinak. A tak následující den využívám toho, že ostatní jeli hledat vulcanizare, usadím se s notebookem, kávou a sušenkami na terasu a pochvaluji si kancelář. Uznejte, k té kávě letní vánek a okolo zeleň, až oči přechází, vypínající se Karpaty a výhled na hrad Bran... Jak by poznamenal jeden nejmenovaný a trochu už zapomenutý český politik, kdo z vás to má?

Zdejší hrad také láká pocestné na všelijaké atrakce s nádechem tajemna a děsiva, třeba na „soukromé prohlídky s Hrabětem Drákulou, kterým se snažte vyhnout v noci“, nebo

Super kancelář v Branu

k posezení do restaurace se slovy „jste hlavový jako vlk?“ a odpovídajícím obrazovým doprovodem. Pod hradem zve k návštěvě strašidelný dům se zástupem nestvůr a magických efektů, a tak se tu všemi těmi mystérii lidé dobře baví. Má se za to, že právě Branem se inspiroval irský spisovatel Bram Stoker, když popisoval prostředí, ve kterém se jeho upířský román odehrává. Jistá podoba by tu byla. Je to ale spíše domněnka, neboť autor Rumunsko pravděpodobně nikdy ne navštívil, leda by si o Branu někde přečetl. Některé zdroje dokonce hovoří o tom, že zrovna tak dobře mohl Stoker popisovat jistou tvrz ve Skotsku. Stejně tak kníže Vlad III., jak znělo Drákulovo první jméno, nebyl s tímto hradem nějak zvlášť spřízněn, možná se tu někdy zastavil, ale to je tak všechno. A tak i tady je spojitost dle všeho pouhou fikcí a atrakcí pro turisty.

Pokud však ten příběh neznáte, možná se ptáte, proč tedy tenhle valašský kníže posloužil jako předobraz věhlasného krvesaje. Možná v tom mělo roli to jméno – Dracula, což by se dalo přeložit jako ďáblův

syn. Vlad jej skutečně zdědil po svém otci jménem Vlad Dracul čili Ďábel, přízvisko má ovšem původ v členství v takzvaném Dračím řádu, který založil císař Zikmund. A pak druhá Vladova přezdívka, rumunsky Țepeș neboli Napichovač, jež vyjadřovala jeho oblíbenou metodu mučení a usmrčení. Ta svědčí o pověstné krutosti valašského vládce, který se měl vyžívat v trýznění ostatních, ačkoli nebyl zdaleka sám, kdo trestal zločince

Hrad Bran

a své nepřátele tímto způsobem. Naražení na kůl byla strašlivá smrt. Trestanec byl nahý a svázaný posazen na špičatý dřevec a ten byl i s odsouzencem vztyčen do svislé polohy, takže tělo se vlastní vahou jen velmi pomalu nabodávalo, agónie mohla trvat i celé dny. Když dobývající Turci objevili ve Vladově sídle na dvacet tisíc kůlů a na ně napíchnutých těl v různých stadiích rozkladu, prý i oni byli zděšeni, a to byli nějací krutobijci. Možná

Solná jezírka Ocna Sibiului

není náhoda, že zabít upíra lze právě zaražením dřevěného kůlu do srdce. Jindy prý Vlad sezval chudé na hostinu, nechal je upálit a líboval si, jak zbavil zemi chudoby, anebo jistého cikánského zloděje odsoudil k smrti uvařením a nechal ho ostatními cikány sníst. Nemluvte dále o odřezávání různých částí těl nevěrníků, přiblížení turbanů hřeby k hlavám tureckých vyslanců a podobných neveselých příbězích, které se o Vladovi tradují. Zdá se, že hororová fantazie Brama Stokera zdaleka nedosáhla středověké skutečnosti. Jenže je tu i pověstná druhá strana mince. Ony tyranické zvěsti mohou být trochu přehnané, neboť pocházejí hlavně ze záznamů Drákulových nepřátel a politická propaganda jistě není vynález až 20. století. Vlad žil a vládl v období, kdy zkrátka nebylo módní jednat v rukavičkách, a je možné, že by si v krutosti s ledasjakým jiným vládcem nezadal. A pak, Vlad III. Drákula je považován nejen za tyrana, ale i za hrdinu, neboť byl schopným vojevůdcem, jenž držel na uzdě rozpínavé osmanské Turky.

Turné po pneuservisích

Buď jak buď, chvalme, že žijeme v jednadvacátém století. Ačkoli někdy máme našich současných vládců tak akorát dost a dá se i říci, že nám pijí krev, obvykle nás aspoň nikam nenabodnou. To je určitě výhoda. Bez obav se tak můžeme procházet v podhradí Branu a hodovat na dobrotách ze zdejšího trhu, z nichž mě nejvíce zaujal

CO JSME NEVIDĚLI, ALE STÁLO BY TO ZA TO...

- **Bukurešť** – Hlavní město Rumunska je známé například parlamentním palácem, druhou největší administrativní budovou světa po americkém Pentagonu.
- **Transalpina** – Vedle Transfagarašské magistrály druhá ze slavných rumunských horských cest.
- **Delta Dunaje** – Zabírá 3,5 tisíce kilometrů čtverečních, je labyrintem kanálů a ramen a úžasným ptačím rájem.
- **Pobřeží Černého moře** – Ne tak přeplněné, široké, s jemným pískem, takové jsou prý zdejší pláže. Některá letoviska sice působí, jako by se čas vrátil do dob socialismu, ale i to může být pro někoho zajímavým lákadlem.
- **Cetățile Ponorului (Ponorné hrady)** – Jeskynní komplex vytvořený řekou Ponor v pohorí Apuseni.
- **Zámek Peleș** – Jedna z nejoblíbenějších památek, kterou si svého času velmi oblíbil i diktátor Ceaușescu.

místní trdelník. Aby ne, vždyť právě z oblasti Transylvánie by tahle pochoutka, která tedy zdaleka není tak tradičně česká, jak se u nás tváří, měla pocházet. Místní původní trdelník ale měří dobrých čtyřicet centimetrů a jeho cena je přitom stejná, jednoho proto napadne, že se mu na jeho pouti do českých zemí muselo přihodit něco zlého, že dorazil na pražské vánoční trhy tak zkrácený.

Dalšího dne vyrážíme na místo, které se už Drákyly snad opravdu týká. Cesta se vine přes město Brašov a vedle střední bílé čáry a krajnic ji lemují i mnohakilometrová prasklina. První třída v rumunském pojetí. Někde v půli trasy opět ztratíme z dohledu Mirka a zlá předtucha, která nás hned popadne, se potvrzuje v příchozím telefonátu: „Zase kolo. Já se picnu. A to tam ani žádná díra nebyla.“ Prostě smolař. Jenže rezerva už žádná není, po první zkušenosti bylo jasné, že ji ani nemá cenu opravovat, takže došlo jen na výměnu pláště u původního kola. Co naplat, vyrážíme hledat vulcanizare. Jeden je nefunkční, druhý neobjevený, ač se k vysvětlení jeho polohy seběhla na návěs půlka obyvatel jedné vesnice. Snaživě gestikulovali na znamení, jakým směrem se vydat, ale stejně si nejsem jistý, zda vůbec pochopili, na co se ptáme. Dílčí úspěch se dostaví v městečku Rupea, ačkoli bychom raději odhalovali taje pěkného hradu na návrší než místní autodílny, jenže nakonec ani tady nepochodíme. Nemají správný rozměr. A tak nezbyvá než zanechat Mirkův vůz stát na heveru a i s kolem v kufru druhého auta vyrazit do cíle dnešní cesty, Sighișoara neboli Segeșvár, a poohlédnout se tam. Bingo! Pneumatiky tady prodávají jen po dvou, čehož si ceníme, protože jedna do zásoby se určitě bude hodit.

Segeșvár – rumunská perla

Dle historických záznamů se někdy kolem roku 1430 právě tady Drákula narodil, ovšem zdaleka tady kolem jeho osoby není takový humbuk jako v těch místech, se kterými neměl nic moc společného. Najdete tu jeho bustu či ceduli na domě, v němž se pravděpodobně vydal z matčina lůna na svět. Dnes je tu středověká restaurace. Sighișoara má ale mnohem víc co nabídnout, však je také zapsána v seznamu světového dědictví UNESCO: „Město založili němečtí

**PNEUSERVISU PRÝ V RUMUNSKU
ŘÍKAJÍ „VULCANIZARE“. TO JEŠTĚ
NETUŠÍME, JAK MOC NÁM BUDE
TOHLE SLOVO NA NAŠÍ CESTĚ
UŽITEČNÉ.**

řemeslníci a obchodníci známí jako transylvánský Sasové. Je zachovalým příkladem malého opevněného středověkého města, které mělo po několik staletí důležitou strategickou a obchodní roli v oblasti. Místem na hranici latinsky orientované kultury střední Evropy a byzantské kultury jihovýchodní Evropy,” vysvětluje organizace výjimečnost tohoto místa. Není třeba se dlouho rozepisovat, tohle je prostě jedno z nejpěknějších rumunských měst, s dávnověkou a neopřýskanou architekturou, orlojem, hradbami ze 14. století, barevnými měšťanskými domy, luteránskými kostely i pravoslavnou katedrálou a samozřejmě také spoustou restaurací, kaváren a obchůdků.

Clarksonova fascinace, Mirkova můra

Odtud se vydáváme nazpět, abychom vyměnili hever za kolo u Mirkova vozu. Ten se práce ujme sám, zjevně rozčilen už proto, že své smolné auto zase vidí. Ale stačí pár nadávek a kolo je nasazeno, jedeme. Tady však přichází čas na další ponaučení. Před takovou výměnou kola je dobré se uklidnit a soustředit, jinak se vám může stát, jako Mirkovi, že zapomenete dotáhnout šrouby a po pár kilometrech vás to kolo předjede a vydá se napřed, zatímco vaše auto jede jen po třech a po nápravě, která za sebou nechává jiskrnou stopu. Citovat následující Mirkův monolog teď nemohu... O dvě stě metrů před námi nalezeno, tři ze šroubů taky, náprava to přežila, takže vše dobře dopadlo a jedeme dál, zpět do Branu ještě k jednomu přespání. Jenže... Kousek před cílem zase někdo umístil do vozovky díru, to Rumunsko je vážně strašidelná země. Ne, Mirkovi se nepodařilo ji minout a pneumatika je zase

Stará Dacia na rumunské cestě

Sighișoara neboli Segeșvár

v čudu. Nadávky a klení teď už vystřídal jen smích, co taky jiného dělat, vyčkáme rána a vydáme se do vulcanizare s tou pneumatikou navíc ze Sighișoara a pozdravíme staré známé. Vždyť by nám ti chlapi v montérkách jinak museli chybět.

Můžu vás uklidnit, tohle byla naše poslední návštěva u mechaniků, další defekt už nenastal, i když při spatření cedule s nápisem „vulcanizare“ k ní od té doby odbočujeme, tak pro prevenci. Nyní už je cesta klidná, díry překonáváme s lehkostí vznášedla, mjíjme stáda krav a koní pochodujících po silnici, babičky v šátcích, prostě

rumunská idylka. Přes Karpaty se tu a tam převalují oblaka, která však nebrání túře k vodopádům. Dnešní hlavní horský cíl je ale nutno překonat autem. Je jím totiž silnice, takzvaná Transfagarašská magistrála, která se divoce a podivuhodně klikatí mezi zelenými kopci, jako by ani nevěděla, kam vede, ale vede jistojistě k překonání horského masivu Fagaraš. Mnozí ji přitom mají za jednu z nejmalebnějších silnic světa, což o ní dokonce prohlásil i Jeremy Clarkson v 1. epizodě 14. série pořadu Top Gear. A ten, jak známo, hned tak něco nepochválí. Má však pravdu, což seznáte zvláště ve chvíli, kdy po cestě vyjedete k jezeru Bălea (jedete-li ze severní strany) a u něho se ohlédnete nazpět.

Mimochodem, kdo pak pokračuje po této cestě dál na jih, a ne zpátky dolů k městu Fagaraš, dojde po čase k přehradě Vidraru a kousek za ní k zřícenině hradu Poenari, který je dle všech indicií skutečným Drákulovým hradem, kde měl svého času Vlad své sídlo. Nás od tohoto plánu odrazuje počasí,

těžké šedivé mraky se převalily přes kopce a spustily na nás takový liják, že ani stěrače nevěděly, která bije. Tak si alespoň uvedme k magistrále několik čísel a faktů. Vystavěna byla v 70. a 80. letech na povel Ceaușesca, uvádí se, že při pracích zemřelo čtyřicet dělníků a že její součástí je 833 mostů, 28 viaduktů a pět tunelů nebo že zapotřebí bylo na šest tisíc tun výbušnin. V deštivém počasí jsme dali přednost kávě a zákusku ve Fagaraši, v cukrárně s folklorně malovaným nábytkem. Rumunská kuchyně je směsicí všelijakých vlivů, a pokud jde o zákusky, inspirací je balkánská a turecká tradice

**V BANÁTU PŘESPÍME DVĚ NOCI
A PRO NAŠEHO HOSTITELE ČÁSTKA
ZA DVĚ PŘESPÁNÍ ZNAMENÁ
POLOVINU MRZKÉHO PLATU, KTERÝ
DOSTÁVÁ VE SVÉM ZAMĚŠTNÁNÍ.**

přeslazenosti, takže prvních pár soust chutná, další už do sebe soukáme obtížněji. Jinak v jídelních lístcích narazíte na řízek, guláš i smažený sýr, národním pokrmem je ale Mămăligă – kukuřičná kaše nejtradičněji podávaná s brynzou a kysanou smetanou.

Pomalů se blíží závěr našeho putování. Ještě zastavíme v Temešváru a okusíme ozdravnou a nadnášející koupel v solných jezírkách v Ocna Sibiului, místě, které má potenciál být velmi vyhlášené, ale zatím není, neboť se tady (stejně jako v řadě jiných částí Rumunska) zatím nepřenesly přes éru omšelých sprch a převlékáren s vajgly poházenými okolo a vybledlými tabulemi s nabídkou rychlého občerstvení. Ono to ale jistě přijde, i když na druhou stranu pak ta země ztratí něco ze své východní romantiky.

Český ostrov v rumunských kopcích

A na úplný konec samozřejmě musíme pozdravit krajanů v Banátu. Komunitě rumunských Čechů se poslední dobou u nás dostává větší pozornosti než kdy dřív. Jistě tomu přispívá i stále vyhlášenější festival Banát. Za pět minut dvanáct, řeklo by se, neboť turisté dle místních znamenají poslední možnou záchranu pro tuhle jedinečnou kulturní oblast. Češi sem přišli někdy na začátku 19. století, lákáni na dobrou práci a výhodné podmínky, kterých se jim

PŘÍZVISKO DRAKUL ČILI ĎÁBEL MÁ PŮVOD V ČLENSTVÍ V TAKZVANÉM DRAČÍM ŘÁDU, KTERÝ ZALOŽIL CÍSAŘ ZIKMUND.

ovšem nedostalo. Nedaleko břehů Dunaje založili několik vesnic, poměrně odříznutých od okolního světa, což jim vydrželo až donedávna. Teprve v posledních letech sem třeba začal pronikat asfalt a po něm ve větší míře i návštěvníci z prapůvodní domoviny zdejších obyvatel. Ubytování jsme v jedné z vesniček – v Eibenthalu (neboli Tisovém údolí), v domku u místní rodiny, která nás mile vítá bohatou večeří, ačkoli jsme dojeli dosti pozdě a oni na druhý den brzy vstávají do práce. Dvě noci tu přespíme a pro našeho hostitele částka za dvě přespaní znamená polovinu mrzkého platu, který jinak dostává

ve svém zaměstnání. Není to ani zákonem stanovený minimální plat, dovolenou nezná, vyskakovat si ale nemůže. Práce je tady velký nedostatek. „Za Ceaușescu bylo vlastně dobře, to měl každý práci. Pracovali jsme v antracitových dolech, a ty jsou teď zavřené,“ říká. Nelze se tedy divit mladým, že odtud houfně odchází do velkých rumunských měst nebo do Česka. V Tisovém údolí, jiných vískách, ani v nejbližším městečku Orșavě je velká budoucnost nečekaná. Našli se ovšem i tací, kteří na to šli jinak a snaží se z českého Banátu udělat turistickou destinaci, a ukazuje se, že to vzali za správný konec. Místní Tibu Pospíšil a čeští Češi Štěpán Slaný a Jan Duben založili v Eibenthalu penzion, hospodu, pořádají expedice a zmíněný festival, na který se už pravidelně vydává z Prahy a Brna půlkilometrový vlak s návštěvníky i účinkujícími. Dávají práci dalším krajanům a Češi tak začínají objevovat tenhle český ostrov v rumunských kopcích a zdejší pohostinné obyvatele, z nichž mnozí, ač jsou také Čechy a hovoří češtinou jako prvním jazykem, v Česku dosud nikdy nebyli.

Naše poslední rumunské setkání je za námi, bylo příjemné a jaksi rodinné a domácké, leč pohár času vyčleněného pro tuto rumunskou pouť je naplněn vrchovatě. Snad tedy zase na shledanou, krajané. Příště ale už přijedeme vlakem, ten nepotřebuje „vulcanizare“... ■

VLAKEM DO RUMUNSKA

Přestože neexistuje přímé spojení mezi Českem a Rumunskem, můžete z Prahy, Pardubic či Brna do hlavního města Bukurešti cestovat s jedním přestupem v Budapešti. Z Prahy vyrazíte dopoledne a do Bukurešti dojedete v poledne druhého dne. Zpět se lze dostat obdobně s odpoledním příjezdem do Prahy. Pohodlně se můžete dopravit nejen do hlavního města, ale např. i do oblíbených východisek pro výpravy do rumunských hor.

Dunaj nedaleko českých vesniček a socha krále jménem Decebalus vytesaná do skály

**NOVÁ KOLEKCE A/W 2019
K VIDĚNÍ V NAŠEM SALONU**

Pasáž Černá růže
Na Příkopě 12
Praha 1

WWW.OBLEKYPRAHA.CZ

BERNHARDT

REZERVUJTE SI MĚŘENÍ

ING. MARIE KADLECOVÁ
+420 702 201 831

ŽELEZ
NICE

TEXT: PETR ŠTÁHLAVSKÝ
FOTO: ARCHIV ČD, ARCHIV DB MUSEUM NÜRNBERG A AUTOR

AERODYNAMICKÉ VLAKY

ÉPOQUE CRÉATIVE aneb Okouzlení aerodynamickým designem

V období mezi světovými válkami začali být dopravní konstruktéři doslova posedlí touhou překonat myslitelné hranice tehdy platných rychlostních rekordů. Tomu měl dopomoci i nadčasově pojatý design dopravních prostředků. Přestože aerodynamika nemá při nižších rychlostech zvláštní význam, uplatnila se u mnoha vlaků. Touha přiblížit se elegantnímu tvaru kapky se stala i skvělou reklamou moderní železnice.

První pokusy o aerodynamické úpravy lokomotiv spadají do přelomu 19. a 20. století. Jednalo se z dnešního pohledu o poměrně primitivní snahu, která se omezila na špičaté dymníční dveře nebo do špičky zkosené tvary strojvůdčovské budky. Podle tehdejších představ měl tento tvar snáze „prorážet“ vzduch. Mezi takto upravené stroje patřila německá rekordmanka řady S 2/6 z roku 1906, která byla vyrobena v mnichovské továrně Maffei pro účely zkoušek ve vysokých rychlostech. V roce 1907 ustanovila mladička S 2/6 nový železniční rekord 154,5 km/h. K jeho vytvoření však určitě více přispěla velká kola o průměru 2,2 metru než aerodynamické úpravy.

Legendární Slovenská strela

Po 1. světové válce si s aerodynamickým designem pohrávali také první automobiloví konstruktéři, i když silnice byly v té době ještě mizerné a rychlost vozů nijak závratná. Za jedno z prvních aerodynamických aut je považován německý Rumpier Tropfenwagen, což lze přeložit jako Rumpierův vůz ve tvaru kapky. Díky tomuto tvaru dosáhl automobil neskutečně nízkého odporu vzduchu se součinitelem 0,28 a dokázal vyvinout rychlost až 115 km/h. Konstruktér Edmund Rumpler u něj využil své zkušenosti z letecké výroby. Právě rozvíjející se letecký průmysl a s ním spojený výzkum aerodynamiky podstatně ovlivnil také design dalších dopravních prostředků. Na vysokých technických školách a ve vědeckých ústavech začaly vznikat speciální aerodynamické tunely.

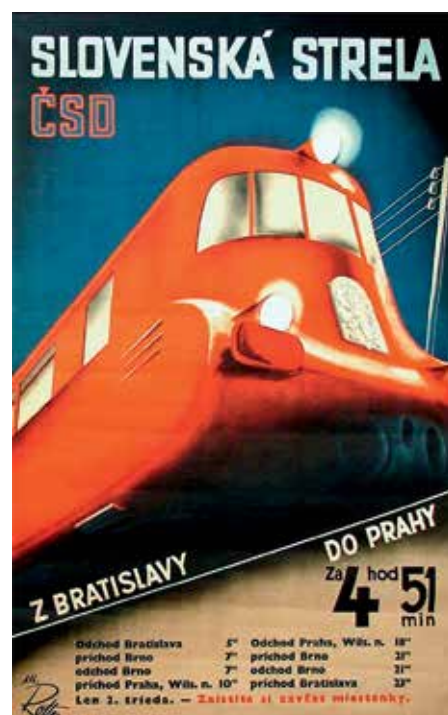
Světovou senzací se v roce 1934 stalo představení československého automobilu Tatra T 77 konstruktéra Hanse Ledwinky. Šlo o první nefalšovaný sériově vyráběný proudnicový vůz na světě. Jeho tvar byl vypilován právě při zkouškách v aerodynamickém tunelu. Hans Ledwinka stál také v čele konstrukčního týmu, který měl pro Československé státní dráhy (ČSD) postavit rychlý motorový vůz pro expresní spojení Prahy a Bratislavy – Slovenskou strelu. Do provozu byla uvedena v roce 1936 a charakterizovaly ji ladné aerodynamické tvary: zaoblené čelo, zakryté podvozky a narážecí plochy (vůz neměl klasické nárazníky), proudnicově tvarované výfuky. Ledwinka se obešel bez zbytečných výstupků, madel a jiných prvků charakteristických pro tehdejší vlaky, které zvyšují odpor vzduchu. Slovenská strela se brzy stala legendou a v roce 1938 ji doplnil podobně designově „vyladěný“ prototyp Stříbrného šípů.

Proudnicové parní lokomotivy

Navzdory úspěšnému nástupu motorových vozů patřila železnice ve 30. letech minulého století stále páře. Výkony a rychlost

těchto strojů neustále rostly. V Německu, Francii nebo ve Velké Británii a USA dosahovaly parní expresy běžně rychlosti přes 100 km/h, a při zkouškách některé dokonce atakovaly dvoustovku. Při takové rychlosti už hraje odpor vzduchu velkou roli, proto inženýři hledali způsob, jak ho snížit. Řešení našli v podobě speciálního aerodynamického opláštění, které se umístilo na běžné parní lokomotivy. Okouzlení aerodynamikou panovalo v celé Evropě, a tak se opláštěné parní lokomotivy bez ohledu na skutečný přínos ke zvýšení rychlosti objevovaly napříč celou Evropou. Většina si byla podobná jako vejce vejci, a to doslova. Při pohledu z čela připomínal jejich vzhled nejvíc ze všeho vejce nebo homolí cukru.

Jednu takovou lokomotivu si v roce 1938 pořídily i ČSD. Stroj 386.001 z roku 1927 byl v dílnách v Moravské Ostravě opatřen hladkým pláštěm, který zakrýval klasický kotel, budku i tendr. Čelo mělo parabolický tvar. Nadčasový design dotvářel zelený nátěr s barevnými šípem vpředu a štíhlými linkami na bocích. Na svou první jízdu v „novém šatu“ se vydala proudnicová kráska z Ostravy do domovské Bratislavy 1. března 1938. Brzy se však ukázalo, že v našich podmínkách je opláštění lokomotiv zbytečné. Při rychlosti vlaků do 100 km/h se nedostavilo očekávané snížení nákladů, především úspora paliva. Naopak kostra i samotné plechy opláštění představovaly nemalé zvýšení hmotnosti.

Naše jediná parní lokomotiva s proudnicovým opláštěním – 386.001 – se v provozu příliš neosvědčila.

AERODYNAMICKÝ TVAR MÁ NEJMENŠÍ SOUČINITEL ODPORU OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ VE SROVNÁNÍ SE SOUČINITELI PRO JINÉ TVARY A PŘIPOMÍNÁ KAPKU. ZEPŘEDU BÝVÁ ZAKULACENÝ A VZADU PROTAŽENÝ DO ŠPIČKY. JDE O TVAR, KTERÝ V MAXIMÁLNĚ MOŽNÉ MÍŘE ZACHOVÁVÁ LAMINÁRNÍ PROUDĚNÍ PLYNU NEBO KAPALINY KOLEM SEBE.

Konstruktérem rodiny rekordních britských lokomotiv řady A4 byl legendární Sir Nigel Gresley.

Rekordní Mallard se odlišovala

Britské stroje Class A4 jsou jedním z několika příkladů, kdy proudnicové řešení parních lokomotiv mělo svůj praktický účel, neboť v čele expresních vlaků dosahovaly už před 80 lety rychlosti až 160 km/h a mnohé jezdily ještě rychleji. Class A4 zkonstruoval Sir Nigel Gresley pro dopravu expresů na východním pobřeží z Londýna na sever Anglie a do Skotska. Jejich kapotování bylo testováno v aerodynamickém tunelu a od lokomotiv na kontinentu se výrazně odlišovalo. Místo typicky kontinentálního vejčitého tvaru měla lokomotiva čelo zkosené spíše jako „nos“ moderních rychlovlaků. Výrazná byla také přes dva metry vysoká kola a nad nimi zaoblený ochoz připomínající horní plochu leteckého křídla.

Do železničních dějin se 7. července 1938 nesmazatelně zapsala blankytně modrá lokomotiva Class A4 číslo 4468 se jménem Mallard. Ten den vytvořila světový rychlostní rekord 126 mil/h, tedy 202,8 km/h. Někteří historikové však tuto hodnotu zpochybňují a rekord připisují německé proudnicové lokomotivě 05 002 s tradičním kontinentálním vejčitým, nebo chcete-li parabolickým, čelem. Mohutná vínově červená lokomotiva z berlínské továrny Borsig dosáhla rychlosti přes 200 km/h už v roce 1936. Zastánci tohoto rekordu argumentují faktem, že britský stroj jel po spádu, proto měl snazší „práci“. Oba tábory se však docela svorně shodnou, že skutečný (i když neověřený) rekord by měl patřit americkým strojům. Ty podle dostupných pramenů dosáhly rychlosti okolo 225 km/h.

Maďaři si pořídili čtveřici lokomotiv řady 242 pro vozbu expresních vlaků např. z Budapešti do Miškolce a později i do Košic. Při zkouškách v roce 1961 vytvořil jeden ze strojů maďarský rychlostní rekord 161 km/h.

Obří zámořské kolosy

Americké lokomotivy byly vždy výrazně mohutnější než ty evropské a beze zbytku to platí také o parních strojích. Každá z nich dokázala vyvinout výkon nejméně dvou evropských lokomotiv. Třeba Class T1 Pensylvánské železnice měřila 37 metrů a měla výkon přes 6 000 koní. Do tendru si mohla uložit 73 kubíků vody a 37 tun uhlí. Oproti tomu britská Class A4 měřila jen 22 metrů a výkon činil něco přes 2 000 koní. Do tendru se jí vešlo jen 23 kubíků vody a 8 tun uhlí. Class A4 postavili pro maximální rychlost 160 km/h, německou řadu 05 pro 175 km/h a americké lokomotivy byly projektovány na 193 km/h. V pravidelném provozu dosahovaly mezi Fort Wayne a Chicagem s expresem o 16 vagonech a hmotností přes 1 000 tun průměrné rychlosti až 164 km/h.

Tvary „Američanek“ byly také výjimečné. Kotel T1 vypadal jako ponorka umístěná na obřích kolech. Prototyp Class S1 Pensylvánské železnice nebo lokomotivy Class J železnice Norfolk and Western Railway měly zase kotle zakončené tvarem koule. Koncem 30. let minulého století křížovaly nejen USA, ale třeba i Německo či Velkou Británii, desítky dechberoucích proudnicových lokomotiv. Inženýři však brzy zjistili, že opláštění lokomotivy nestačí. Odpor vzduchu zvyšovaly klasické vagony s členitými tvary, jako byly schůdky, madla a další součásti, které vytvářejí kolem soupravy turbulentní víry. Investice vloženou do aerodynamické lokomotivy tak vagony vlastně znehodnocovaly.

Řada T1 společnosti Pennsylvania Railroad byla typickým zástupcem amerických aerodynamických parních lokomotiv.

Belgičané zařadili do provozu v roce 1939 celkem 6 proudnicových strojů řady 12 určených pro rychlé vlaky mezi Bruselem a Ostende. Celý 114 km dlouhý úsek zvládly za pouhou hodinu.

Od lokomotiv po ucelené soupravy

Odborníci proto přišli s konstrukcí moderních hladkých vagonů. Ve Velké Británii byla jedna taková ucelená aerodynamická souprava nasazena na expres The Conoriation mezi Londýnem a skotským Edinburhem. Její poslední vůz měl skosenou zadní stěnu podobně, jako byla skosená čelní partie kotle Class A4. Tento aerodynamický prvek používali v různých obměnách také jiní výrobci. Bugatti ho využil ve 30. letech 20. století při konstrukci 88 rychlých motorových vozů pro francouzské dráhy. Při testech se rychlost těchto železničních „střel“ pohybovala mezi 170 a 190 km/h.

U nás je asi nejnámější německá souprava Henschel-Wegman-Zug (na úvodní fotografii). Ve druhé polovině 30. let to měla být odpověď výrobců parních lokomotiv na nové

motorové rychlovlaky. Ucelenou aerodynamickou soupravu se zaoblenými koncovými vozy táhla proudnicová parní lokomotiva. Vlak jezdil na trati Drážďany – Berlín rychlostí až 160 km/h a trasu překonal za 1 hodinu a 40 minut. Po válce jsme museli počkat na pokoření tohoto času až do současnosti.

Nástup moderních trakcí

Navzdory modernizaci parních lokomotiv se ve 30. a 40. letech 20. století prosazovala už také motorová a elektrická trakce. V Itálii

to byla elektrická jednotka ETR 200, která v roce 1939 překonala rychlost 200 km/h. Její čelní vozy dostaly při zkouškách v aerodynamickém tunelu technické univerzity v Turíně podobu zmijí hlavy. V Německu vznikl při sérii testů v aerodynamickém tunelu tvar čela vlaku připomínající vejce, který se postupně zdokonaloval a stal se pro německá vozidla standardem.

Proudnicový tvar dostávaly i další motorové a elektrické vozy napříč Evropou a Amerikou, do jejichž názvů a přezdívek se dostávala slova jako torpédo, střela nebo šíp. U nás se jednalo o zmiňovanou Slovenskou strelu nebo Stříbrný šíp. V Polsku a v Rakousku to byly třeba vozy Luxtorpedo a ve Švýcarsku zase Roter Pfeil – Červený šíp. Německé, holandské nebo americké vlaky byly dokonce „létající“ a nesly pojmenování jako Fliegender Hamburger, Vliegende Hollander nebo Flying Yankee.

Aerodynamicky designované vlaky se staly symbolem 30. a 40. let minulého století. Představovaly to nejlepší a nejkrásnější, co se po kolejích pohybovalo. Železnice v Evropě i Americe se vozidly s ladnými tvary a hladkými liniemi rády prezentovaly v reklamách, na obálkách jízdních řádů a při veškeré další propagaci, i když fakticky byly tyto stroje dostupné jen pro velmi málo cestujících a někteří lidé je „naživo“ ani nespátřili. Aerodynamické vlaky se staly spíše demonstrátory pokroku, kterého byla železnice schopna v dobách, kdy na ni začalo být nahlíženo jako na překonaný a zastaralý dopravní prostředek. Byla to nejlepší odpověď na překotný rozvoj motorismu a letecké dopravy. ■

Vlak vám zajistí budoucnost Staňte se strojvedoucím

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nenosíte si práci domů.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- 35 kalendářních dnů dovolené
- příspěvek na penzijní připojištění, stravování a rekreaci
- jízdní výhody po České republice a Evropě
i pro rodinné příslušníky
- možnost pracovat kdekoliv v ČR
- možnost zvýhodněného ubytování v Praze
- služební oděv zdarma

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Národní dopravec

KINO

NA STŘEŠE

V KINECH
OD
7. ÚNORA

Po slušném scenáristickém a režijním debutu *Pojedeme k moři* přichází někdejší teenagerská herecká hvězda s druhým ryze autorským projektem *Na střeše*. Vypráví příběh profesora Rypara, který najde na střeše svého domu ukrytého Vietnamce Songa a poskytne mu, i přes svoji všeobecnou nevrlost a neochotu, dočasné útočiště. Jeho soužití s mladíkem, který je v Česku krátce a už se stihl dostat do zoufalé životní situace, přináší mnoho třecích ploch, tragikomických situací i nečekaných nápadů, jak mu pomoci. Vztah dvou mužů se postupně mění a profesor se rozhodne neznámému klukovi důvěřovat a něco pro něho udělat – i za cenu toho, že bude muset slevit ze svých zásad. Je ale otázkou, zda Song tuto důvěru dokáže Ryparovi oplatit.

ČR, 97 MIN. / REŽIE – JIŘÍ MÁDL / HRAJÍ – ALOIS ŠVEHLÍK, DUYNH TRAN, MÁRIA BARTALOS, VOJTĚCH DYK, ADRIAN JASTRABAN, DAVID ŠVEHLÍK, RADEK ZIMA, MIROSLAV TÁBORSKÝ

INZERCE

FILM NA DOMA

VENOM

Užijte si příběh nejtajemnějšího a nejkomplexnějšího hrdiny společnosti Marvel – drsného Venoma! Eddie Brock (Tom Hardy) přišel o práci, o ženu, o vše. Je z něj zlomený muž. Zrovna když se nachází na úplném dně, stává se hostitelem mimozemského symbionta, díky kterému získává nadpřirozené superschopnosti – je z něj Venom. Budou Eddiemu nově nabyté síly stačit v souboji s mnohem silnějším a lépe vyzbrojeným symbiotickým protivníkem? Novinka vychází 6. 2. na DVD, Blu-ray®, 3D Blu-ray® a 4K Ultra HD® s více než hodinou bonusů včetně prodloužené scény po závěrečných titulcích a vynechaných scén.

**USA, 112 MIN. / REŽIE – RUBEN FLEISCHER
HRAJÍ – TOM HARDY, MICHELLE WILLIAMS,
JENNY SLATE, WOODY HARRELSON, RIZ AHMED**

VÝSTAVA

TOMÁŠ PREDKA: POD TÍHOU GRAVITACE

S dílem pozoruhodného reprezentanta moderního umění, v jehož díle se zrcadlí současné mezinárodní trendy, se můžete seznámit v zajímavém objektu Opero na pražské Malé straně, který ostatně stojí za vidění sám o sobě. Ve Štencově domě představuje dílo Tomáše Predka, který kromě absolvované Akademie výtvarných umění v Praze studoval i na UMPRUM a na vídeňské akademii umění u rakouského malíře Daniela Richtera. V roce 2017 se stal laureátem Ceny kritiků za mladou malbu. Kurátory a kritiky zaujal tím, že malbu pojímá netradičně, s přesahy do prostoru a v kombinaci s jinými médii. Svou výtvarnou řeč dokáže vytvářet přesvědčivé obrazy, jež je možné chápat jako poetické fragmenty světa fyzického a virtuálního, v němž žije a který ho obklopuje.

OPERO, ŠTENCŮV DŮM, SALVÁTORSKÁ 931/8, PRAHA

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

DIVADLO

ŠAKALÍ LÉTA

Povídka Petra Šabacha proslavil čtyři roky po sametové revoluci film Jana Hřebejka, v němž si Martin Dejdar zahrál hlavní roli Bejbyho. A příběh mladého rebela, který svou láskou k rokenrolu, výstředním chováním a celou svou nekonformní osobností poblázní mladé, pobouří dospělé a rozvíří jinak poklidné společenské dění v socialistické šedi roku 1959, teď vyprávějí i na jevišti v Jihlavě. Už sám o sobě dobře napsaný příběh, jemuž nechybí vzrušující zápletka, klukovské dobrodružství či milostná zápletka, na mimořádný zážitek povyšuje geniální hudba Ivana Hlase s neprávem zaprášenými hity Táhněte do háje, Dej nám pánbůh kýbl bublin nebo Sladkých patnáct.

HORÁCKÉ DIVADLO JIHLAVA / REŽIE – PAVEL ŠIMÁK / HRAJÍ – JAN BURDA, SVETLANA HRUŠKOCIOVÁ, LUKÁŠ MATĚJ, SAMUEL BARTÁK, JAKUB KLEJZAR, JAKUB ŠKRDLA, LUCIE SOBOTKOVÁ A DALŠÍ

OTEVŘENO
DO
13. DUBNA

RECENZE

Ženy v běhu potěší zástupy Bridget Jonesových

Díky za každou novou komedii, která nenutí diváky v kinech ke shovívavým úsměvům a ošívání nad trapností a jejíž romantická zápletky není nechtěnou parodií na jakoukoliv lovestory. Třeba za klasickou oddechovku *Ženy v běhu*.

Ačkoliv i novinka nic nemění na tom, že na tuzemskou komedii století – takovou, jakou v tom minulém byla *S tebou mě baví svět* nebo kterou Británie dostala v podobě *Lásky nebeské* – budeme dál čekat, *Ženy v běhu* patří do kategorie vypínače okolního světa, který osobní filmové hitparády sice nijak nepřepíše, nicméně tu a tam pobaví, dojme, možná potěší.

Chlapi, chlapi, chlapi

Obdivovatele, respektive obdivovatelky najde především v řadách tuzemských klonů Bridget

Jonesové, na jejichž strunu vytoužené romantiky s tím pravým či nechtěně odkládané svatby film cílí především.

Prototypy svých nenaplněných snů najdou v trojici dcer hlavní hrdinky – čerstvé vdovy, která se památku manžela rozhodla uctít realizací jeho posledního plánu – zaběhnout maraton.

A pro tenhle nápad chce získat i nejstarší Marcelu, matku tří dětí, kterou jejich otec ne a ne požádat o ruku, Báru, jejíž biologické hodiny připomínají zvonici, ovšem snaha najít toho pravého u ní hraničí s marností, a Kačku,

která chlapa má, ovšem ten kromě ní disponuje i manželkou.

Jakmile ale dámy začnou s běháním (a najmou si trenéra), začnou se dít na poli romantiky divy.

Vtip i vata

Nejzajímavějším hereckým aspektem filmu je příležitost pro Zlatu Adamovskou, etablovanou především v televizních seriálech, být linky jejích dcer jsou zajímavější. Ovšem ani z tria Tereza Kostková, Veronika Kubařová a Jenováfa Boková nevychází žádná komediální hvězda, všechny standardně slouží příběhu, který vtipná místa střídá s vatou, a vzhledem k tomu, že je vše od prvních minut jasně nalinkované, občas se neubrání tempu žen z jejich finální maratonské štafety.

Herecky lze vyzdvihnout pouze Ondřeje Vetchého, sňatku odolávajícího partnera Kostkové, který i na malém prostoru, čistě mimicky, dokáže vyšvihnout skvělý gag. Oproti tomu Vladimír Polívka se zde musí smířit s funkcí hezoun do počtu.

Čtvrtá komedie

Pro Martina Horského jsou *Ženy v běhu* režisérským debutem, scénáře psal už k filmům *Láska je láska*, *Život je život*, podílel se na *Bezva ženské na krku*.

Ostatně s posledně jmenovanou komedií podobnost nezapře, mají podobný rytmus i humor, a podobně i *Ženy v běhu* umějí dát bez podbíživých gest zapomenout na strasti všedních dnů. A i to se dneska cení. ■

KNIHA

GOLDSTEIN / VOLKER KUTSCHER

Pokud vás uhranul celosvětový seriálový hit *Babylon Berlín* (u nás nyní vysílá ČT2), jsou právě kriminálky Volкера Kutschera s případy komisaře Gereona Ratha jeho předlohou. V Goldsteinovi se dostáváme do Berlína roku 1931, do panující hospodářské krize a stupňujícího se napětí ve městě, které hrozí vyvrcholit střetem dvou světů – impériem amerických gangsterů a rozpínajícím se moci nacismu. V této atmosféře dostává Gereon Rath zvláštní úkol: má sledovat amerického gangstera Abrahama Goldsteina, ovšem netuší, že se z kolegiální výpomoci pro americkou Bureau of Investigation brzy stane smrtící závod. A když pak šéf podsvětí Marlow přinutí Ratha k dalšímu soukromému pátrání, dostává se komisař přímo doprostřed války zločineckých spolků.

MOBA, 449 Kč

DESKA

WAITING FOR THE SUN – 50TH ANNIVERSARY EXPANDED EDITION / DOORS

Skvělou příležitostí připomenout si jednu z geniálních kapel minulého století – The Doors – je reedice jejich desky *Waiting for the Sun*, která právě slaví padesát let od svého vydání. V novém kabátě obsahuje remasterované původní nahrávky, nalezené alternativní mixy písní i pět živě odehraných skladeb z koncertu v Kodani. Šlo o třetí album kapely, které přineslo hity jako *Love Street* nebo *Hello, I Love You*, tedy píseň, která se podobně jako celá deska dostala na první místo hitparád. Na desce nechybí ani kontroverzní skladba *The Unknown Soldier*, kterou legendární zpěvák kapely Jim Morrison reagoval na válku ve Vietnamu.

TV TIP

ČERNÉ VDOVY

Radek Bajgar, který na sebe před třemi lety upozornil filmem *Teorie tygra*, natočil pro Primu osmidílný seriál *Černé vdovy*. V krimikomedií, jež vznikla podle finské předlohy s názvem *Mustat Lesket*, obsadily hlavní role Jitka Čvančarová, Jana Plodková a Lucia Siposová. Kromě přátelství je spojuje i to, že jejich manželé pracují ve stejné firmě a že se k nim nechovají zrovna příkladně. Jeden ženu bije, druhý před ní skrývá časopisy s gay pornem a třetí se začíná chovat jako gangster. A pak, jednoho dne na společném víkendů na chatě u jezera, vybuchne kus od běhu člun – se třemi muži na palubě...

PRIMA, OD NEDĚLE 17. ÚNORA, 20:15

HVĚZDY SÍTÍ

21 dětí za 30 let

Obrovský ohlas vzbudila informace o manželském páru, který přivítal na svět svého jedenadvacátého potomka. Třiačtyřicetiletá Britka Sue Radford má všechny děti se stejným manželem Noelem, který je o čtyři roky starší.

Jeich společné foto si vysloužilo spoustu kladných komentářů, ale také rozpaky nad tím, že v době

početí prvního dítěte bylo sice Noelovi osmnáct, ovšem jeho tehdy ještě přítelkyni Sue pouhých třináct!

Nadčasový příběh přátelství

Mnoho lidí opět sdílí starší, ale skvělý příběh přátelství Američana Toma Mabea a jeho kamaráda Raye. Toma trápilo, že jeho přítel nezřízeně pije a opilý často usedá i za volant, a tak mu připravil

léčbu šokem.

Zařídil provizorní nemocniční pokoj, sehnal několik lidí, kteří hráli personál, a když byl přítel zase pod obraz, nechal ho do něj přesunout. Když se po několika hodinách probudil, dozvěděl se, že měl v opilosti nehodu a od té doby ležel deset let v kómatu!

NOVINKA

To je našich 10 let!

Jako pořádná mexická vlna se sociálními sítěmi prohání výzva 10 Year Challenge. Pravidla jsou jednoduchá – nahraj svoji fotku pořízenou před deseti lety a postav ji vedle té současné. Rozdíly jsou leckdy neuvěřitelné, do akce se zapojila i řada celebrit.

Fantastickou proměnu na svých profílech zveřejnili třeba slovenský fotbalista Marek Hamšík nebo kuchařka Kamila Rundusová, která se proslavila pod jménem KAMU.

V řadě případů fotografie doprovází i vtipný text, za všechny třeba ten od nedávné účastnice StarDance Veroniky Arichtevy: „Ehmm. Jsem se z toho za těch deset let trochu vylýžala. Ale ta ofina se tenkrát nosila! Měla ji Nelly Furtado. A pak já, no.“

Ačkoliv iniciativa vznikla jako zábava a podnět k ní dali samotní uživatelé sociálních sítí, už se stihly objevit i kritické hlasy. S obavou vystoupila třeba známá americká bezpečnostní konzultantka Kate O'Neillová: „Pokud by třeba pojišťovny zjistily, že stárnete rychleji než vaši vrstevníci, hrozilo by vám, že zaplatíte víc, nebo vás dokonce ani nepojistí.“ Protiargumentem může být prostý fakt, že fotografie, které vtipně fungují vedle sebe, byly na sociálních sítích dostupné i před výzvou 10 Year Challenge.

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Řadu celebrit, které se vydaly za teplem do Asie, zaskočilo množství odpadků na plážích. Třeba zpěvačka **Martina Pártlou**ou. „Nevím, jestli si mám dát osušku před tu pneumatiku, nebo spíš za,“ napsala na svůj účet z indonéského Bali.

Svým dítětem, dcerou Terezkou, se pochlubil jeden z našich nejtalentovanějších fotbalistů, třiaadvacetiletý záložník Slávie **Tomáš Souček**.

Do nového roku s novým účesem, řekla si zřejmě herečka **Klára Issová**. Tleskáme, novým lookem omládlá o dobrých patnáct let!

SOUTĚŽ O KNIHU

Přečtěte si nový dobrodružný příběh spisovatele Martina Ůbla Neuvěřitelně uvěřitelné příběhy z hor, jehož hrdinové vám tentokrát dají nahlédnout do radostí i strastí treků na Islandu, v Peru nebo Nepálu. Všechny příběhy vychází ze skutečných událostí a skvěle vystihují heslo: Jednou jsi nahoře, většinou dole.

Odpovězte na soutěžní otázku a vyhrajte jeden ze tří výtisků.

Jak se jmenuje nový film scenáristy Martina Horského, který je zároveň jeho režisérským debutem?

A) Černé vdovy B) Ženy v běhu C) Na střeše

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 13. února 2019.

In Karta

Vlakem levněji

Ať už cestujete kamkoliv a jakkoliv často, s In Kartou ušetříte!

- » se slevou IN 25, IN 50, IN 50 Důchodce* a IN 100 vám jízdné zlevní o 25, 50 nebo 100 %
- » výši a trvání slevy si můžete vybrat podle potřeby
- » zvolit lze mezi plastovou In Kartou a virtuální In Kartou v mobilu

* IN 50 Důchodce je určena pro důchodce do 65 let.

www.cd.cz/inkarta

 České dráhy
Národní doprava

MS V KLASICKÉM LYŽOVÁNÍ

Skokan na lyžích Koudelka: Užívat si závody jako kino

Život je jen náhoda, jednou jsi dole, jednou nahoře, zpívá se ve známé písni pánů Ježka, Voskovce a Wericha. A totéž platí i pro českého skokana Romana Koudelku (na snímku vpravo). Po minulé sezoně byl úplně dole, a jen díky náhodné přímluvě manželky neukončil ve 29 letech kariéru. Vyčistil si hlavu a vrátil se nahoru. A to tak, že pátým místem v konečném pořadí prestižního Turné čtyř můstků na přelomu roku překvapil soupeře i sám sebe. A českým fanouškům pro mistrovství světa v rakouském Seefeldu (23. února až 3. března) „zajistil“ dva adrenalinové večery s medailovými ambicemi. Ale... „Na mistrovství nemyslím, nechci a nemůžu se stresovat. S psychologkou Zdenkou Sládečkovou pracujeme na tom, abych si skoky užíval,“ říká Koudelka a popisuje, jak to vypadá: „Je to to samé, jako když jde normální člověk užít si film do kina. Prostě žádný stres.“

CO SE DĚJE

Fotbalové jaro začíná v zimě

Nový model první fotbalové Fortuna ligy s navýšeným počtem zápasů nutí zahájit tzv. jarní část soutěže již v únoru, přesně 9. Kromě reprezentačních přestávek se hraje o český titul až do 25. května, o sestupujících se rozhodne 2. června. Bylo by překvapením, kdyby do boje o titul vstoupil někdo jiný než obhájce Viktoria Plzeň a vedoucí po podzimní části Slavia Praha. O to pikantnější je jejich únorový vzájemný duel, který se shodou okolností uskuteční mezi dvěma zápasy prvního kola play-off Evropské ligy. Viktoria se utká s chorvatským Dinamem Záhřeb a Slavia s belgickým Genkem (oba 14. doma, 21. venku).

UDÁLOST

1977

1981

2013

Celoživotní láska: Jizerská padesátka

Nikdo nemá na Jizerské padesátce tolik účastí jako on, Ladislav Míka. 44 je počet startů, 77 věk. Narodil se sice v Praze, ale v pěti letech se přestěhoval do Liberce. Jizerské hory jsou jeho láskou i domovem. Bydlí v Hraběticích.

Jak jste se dostal k Jizerské padesátce?

Souviselo to s rozvojem běžeckého lyžování v 60. letech. Běžkaři se znali z autobusu do Bedřichova, odkud se vyráželo na hřebeny Jizerek. Horolezci jezdili na chatu v Bedřichově a my vodáci na Ahojku v Hraběticích. Chtěli jsme si změřit dovednosti ve stopě. Tehdy se v Bedřichově jezdily závody na 15 kilometrů (Šátek Textilany; Pohár Skloexportu; Vratislavický koberec), ale závod na dlouhou distanci chyběl. Jizerská padesátka vznikla jako nominační závod horolezců liberecké Lokomotivy, založil ji Karel Troušil jako „konkurenční“ podnik k závodu s názvem 70 kilometrů po hřebenech Krkonoš. Jako vodák stejně TJ Lokomotiva jsem stál na startu 1. ročníku se dvěma dalšími vodáky.

Znal jste se s horolezci, na jejichž počest se Jizerská 50 doplnila o Memoriál Expedice Peru 1970?

Osobně jsem se znal velmi dobře s horolezci Lokomo-

tivy Liberec. Z účastníků expedice Peru 1970 jsme se s Milanem Náhlovským, Jiřím Jechem a Václavem Urbanem pravidelně potkávali na lyžích v Jizerkách. Od čtvrtého ročníku se stala Jizerská 50 Memoriálem Expedice Peru 1970, čímž začala stoupat popularita závodu.

Napadlo by vás tehdy, že vydržíte ve stopě tak dlouho?

Na to jsem nikdy nemyslel. Ze začátku to byla soutěživost mezi partou vodáků, a postupem času bylo škoda sérii startů přerušit.

Už roky říkáte, že je stále těžší se připravovat...

Můj organismus již tak rychle neregeneruje, snažím se být čtyřikrát týdně na běžkách a ujedu cca 80 kilometrů. Hlava by mohla lyžovat více, ale tělo se brání.

Jaký vidíte posun za těch více než 50 let závodu? O co šlo zpočátku? A o co jde dnes?

Od počátku to byla zkouška zdatnosti na běžkách na tra-

se 50 kilometrů, a to pro většinu účastníků zůstává. Původně šlo o kamarádký závod, kde jste potkal známé a prohodil pár slov. Nyní je to prestižní závod, který patří mezi světové seriály Worldloopet a Visma Ski Classics.

Mažete si lyže sám? Vzpomenete si, který vosk jste používal nejčastěji?

Lyže si mažu sám, občas „mázu“ konzultuji se známými. Bohužel převážně platí, že „máza“ odkoušená v sobotu v neděli nefunguje. V prvních ročnících byly pouze vosky Skivo, čtyři barvy – zelený, modrý, fialový a červený po dvou padesáti za kus.

Jaký nejvýraznější moment si vybavíte?

Nejraději vzpomínám na první ročník a na následující dva. Krásná trať vedla na Jizerku přes Velkou Jizerskou Louku na Předěl, Smědavu a zpět do Bedřichova. Bylo méně startujících, mnozí jsme se navzájem znali a panovala kamarádká atmosféra.

KŘÍŽOVKA

Seneca (4 př. n. l. – 65 n. l.) – římský filozof:
(viz tajenka).

Tajenka z minulého čísla:
Vyraž za dobrodružstvím, jedině tak poznáš, kam doopravdy patříš.

SOUTĚŽ

Pošlete nám vyluštěnou tajenku a můžete vyhrát knižní box od knihkupectví KNIHCENTRUM.CZ s kolekcí 6 detektivek spisovatele Larse Keplera v hodnotě 1 999 Kč.

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 13. února 2019.

POMŮČKA: AMAT, NES, ODR	TÝM ZPŮSOBEM	STARÝ NÁZEV TOKIA	VRANÍK (ZASTAR.)	STUDIJNÍ POBYTY	CVIKY NA HRAZDĚ	?	3. ČÁST TAJENKY	TĚŽKÉ KOVY	BULHARSKÉ POHOŘÍ	RUSKÉ UKAZOVACÍ ZÁJEMO	ČÁST PRAHY-MICHLÉ	?	JAKÝ POČET	ISLÁMSKÉ RODOVÉ TRADICE	SETNINA	NECHŮTNÝ POKRM (ZHRUB.)	
ITALSKÝ PŘÍSTAV						KOŽEŠINOVÁ ŠELMA						HASNICE (STAV.)					
ODE DNE VYDÁNÍ (Z LAT.)						VÝKVĚT						ZNAČKA ÚSTNÍ VODY					
POMOCNÝ DĚLNÍK						ÚČASTNÍK VOLEB PONOVOU						KVĚTENSTVÍ SERIKU ŠÍLENEC (EXPR.)					
?	LOUKA U LEŠA (V NĀŘ.)	ANGLICKÁ ČÍSLOVKA (JEDEN)	ŠVÝCARSKÉ MĚSTO VOJENSKÝ POVEL							NÁHROBNÍ NĀPIS NEPRAVDO- MLUVNĚ							
JMĚNO ŠPĀNĚLSKĚHO DRAMATIKA VEGY					BÝV. POLIT. STRANA ŪŘĀD (ZASTAR.)				RUSKY ŪKOL MEXICKĚ PLATIDLO					BÝVALĀ ČESKĀ HEREČKA	VYNALĚZĀVĚ	TEMNOTY	
SOUHLAS					KLEKĀNÍ MRAVOUK				OVOCE HOUPACÍ POSTÝLKA				VÝCHODNÍ SLOVAN ŠPATNOSTI				
1. ČĀST TAJENKY							2. ČĀST TAJENKY 4. ČĀST TAJENKY										
?	KUJNÝ NEROST	ČESKÝ PŘĀVNÍK SPOJKA				ŽĀHAVÝ HMYZ MEZIN. LET. POLICIE					PERĚJE ZN. PŘESNÝCH TVĀRNIC						
INDICKĀ SMĚS KŌRENÍ					MOŠTNÍ PILÍŘE SPZ LIPT. MIKULĀŠE							JAPONSKĀ POTĀPEČKA VÝMĚRA POZEMKŮ				ČESKÝ PROZĀIK	
TEN DRUHÝ			OTŘĚLÝ SLOVNÍ OBRĀT RADIO- LŌKĀTOR						ŘĚCKĚ PĪSMENO AGENTURA REG. ROZVOJE				KONSTRUKCE VINNĚ RĚVY ANGLICKY VŠECHNO				
INFEKČNÍ ČINITEL					MALOVANÝ OBRĀZ HĪJNA NA KŌRENECH					SLOVENSKĀ TV PRO REGION ORĀVA							
?	STANICE TECHNICKĚ KONTROLY (ZKR.)	BEDŪŇSKÝ PLĀŠŤ PAPOUŠEK				CIŽÍ PLOŠNĀ MĪRA HLINÍK (LAT.)				NEHUBO- VĀTI							
SET					DRUH PĀSOVCE GOGOLŮV PSEUDONYM					KELT				MAĀRSKĀ SPOJKA (Ā)			
POPĚVEK								UKLĀDAT TRĚST									
LEDOVCOVÝ KOTEL (GEOL.)					DOUTNĀK (ZASTAR.) USAZENINA												
?	TROPICKĀ LĪĀNOVITĀ PALMA	UTLUČĚNÝ	OBŤIŽNÝ HMYZ STĚKAT PO KĀPKĀCH														
OCHRANA RUKOU																	
AMBALĀŽ						NIZOZEMSKĚ SĪDLO ČĀST VĪDNĚ											
ODHAD					LUPEN												
ZNAČKA ČĪSTIČHO PŘĀŠKU					MOTOROVĀ VOZIDLA												
SVORNÍK					INDONĚSKĀ JEDNOTKA HMOTNOSTI												

VYKOLEJENÁ JULIE

Dobrodružství na perónu

FEJE TON

TEXT: JULIE KOVAŘÍKOVÁ
ILUSTRACE: DIGISHOCK

Kde jinde kypí život víc nežli na nádraží – lidé spěchají sem tam a o nevšední situaci není nouze. Třeba dnes ráno, když to mašinfíra nějak víc rozjel a k pojízdným schodům jsem proto šla zleva místo zprava jako obvykle. Už z dálky bylo vidět, že se cestující hromadí před eskalátorem jedoucím dolů do haly. „To mají asi schody zas poruchu, poslední oprava proběhla někdy minulý měsíc, to to montéři asi pěkně odflákli!“ pomyslela jsem si. Ale kdepak, schody jely. Naskočila jsem dřív, než jsem stihla myslet. Chyba! Pod posledním schodem trčí naprosto zcepenělý, kvalitně uválený „pasažér“, odhadem 3 až 4 promile v krvi, plus dvě malebně oškubané igelitky neznámého obsahu... Věrna heslu „Přelez, přeskoč, ale nepodlez!“ jsem se chystala zlehýnka si povyskočit. No, zlehýnka... Už to není, co to bývalo, do víly Amálky mám daleko. Mezitím mě tedy svižnou chůzí dohonil další, mně podobný chytrák, polohlasem nadával a snažil se kolem mě procpat. Jakmile ale zblejksnul živou skulpturu, pronesl: „Aha!“ a spořádaně se zařadil na eskalátoru za mě.

Disciplínu „Skok přes nohy opilcovy“ jsem absolvovala jako Šárka Kašpárková hlavní závod v Aténách v devadesátém sedmém a se zájmem dál pozorovala příkvařivšího policistu, který jemně tahal ukoptěný skrčeneč s poněkud odřenou bradou za rukáv a ve stylu Oldřicha Nového („Věnovala byste mi laskavě příští valčík, milostivá slečno?“) ho jemným hlasem vyzval k přesunu na jiné místo. „Tak takhle tedy určitě ne, chlapče!“ problesklo mi hlavou. Ten by nezaznamenal, ani kdyby do něj drclo Pendolino v plné rychlosti! Při bližším pohledu bylo patrné, že podnapilec sice má otevřené oči, ale příjímáč je evidentně naladěný na signály z neznáma. Z nedalekého obchodu se vynořil s náručí plnou potravy další polda a situaci vyhodnotil naopak přímo bleskově. Zachoval se jako muž činu! Poživatiny odložil ke sloupu, rafnul něžně traťovou překážku za flígr a po hladkém mramoru plynulým skluzem snadno přemístil mimo schodiště. Igelitky za majitelem poponesl Olda...

Ovšem děsivější historky se na nádraží dají zažít, když padne tma a ze svých doupat

vylezou noční tvorové. Zvláště nastanou – li teplé letní noci a podnikání (především v nejstarších řemeslech) frčí naplno. Vracela jsem se z dámské jízdy, spěchala k poslednímu osobáku a těšila se na teplo domácího krbu. Ani jsem se moc nebála, vlak už stál na nástupišti, jen k němu dojít, z metra nás šlo víc, tak co. Jenže nám byl v patách noční lovec – sběrač! Naštěstí dost motovidlo, nic neukořistil, všichni si kabelky a tašky bedlivě hlídali. Když zjistil, že žádnou šrajtofli neuloví, pronesl jadrnou češtinou s ryze pražským přízvukem: „Vy Češi jste stejně všichni homosexuálové!“ Pak, po krátké pauze, dodal na vysvětlenou pro méně vzdělané spoluobčany: „Buzeranti!“ a odkráčel hrdě středem. Jeho proslov vyvolal

mírný údiv u všech přítomných označených za čtyřprocentní menšinu.

Leč vrcholné číslo večerního spektaklu nás teprve čekalo. Na samém konci nástupiště se nalézala kněžka lásky poněkud utahaného vzhledu. Usedla do nestydaté polohy a počala se pomocí lahve s vodou očišťovat. Hygiena za každých podmínek! Ačkoli v naší skupince nastupujících byla převaha mužů, do jednoho se odvraceli se znechucenými výrazy. Pouze staroušek nesoucí tašku se zeleninou „ozdobu“ peronu pokáral slovy: „Slečinko, to přece není hezké!“ Ani její odpověď nebyla hezká a dědoušek, zjevně šokován tím, co všechno může žena vypustit z úst, urychleně zmizel ve vlaku. A tak nějak svět přichází o iluze! ■

26TH PRAGUE INTERNATIONAL FILM FESTIVAL 21.-29.03.2019

CULINARY CINEMA

22. - 24. 3. 2019

febiofest.cz

Generální mediální partner

Hlavní mediální partner

Hlavní partneři Culinary Cinema

Partner

Je vám zima? Dejte si rybu

Stará známá pranostika – únor bílý, pole sílí – napovídá, že stále platí doporučení zdržovat se hlavně v teple a posilovat imunitní systém, aby vydržel nápor zimy. První pravidlo jistí huňatý svetr a ponožky od babičky k Vánocům konečně zažijí svoji premiéru. A to druhé se neobejde bez konvice bylinného čaje a pořádné dávky vitamínů a minerálů. Únorové tříchodové menu si proto připravíme ze surovin, které dokážou nejen zajistit pohodu našemu organismu, ale také povzbudit centrum životní energie ukryté v našich ledvinách. Vaše večere tak bude nejen rychlá, ale stane se i elixírem zdraví a vitality.

Věděli jste, že druhý měsíc v roce získal své pojmenování podle noření ledových ker do řeky kdysi v dávné minulosti? Pokud ne, tak už to víte. Přestože od této legendy uplynulo mnoho let a podle vědců dochází každoročně k zahřívání naší planety, představuje únor v našich zeměpisných šířkách a délkách stále velmi chladný čas. Díky tomu můžeme během volna bez výčitek zůstat doma a užít si chvíle pohody třeba v kuchyni u plotny a pozorovat velké i malé strážníky, jak ochutnávají naše lektvary. A když vezmete v potaz, že nejde jen o prázdné kalorie, ale že tělu dáváme to, co právě potřebuje, je snazší trochu zhřešit a porušit pravidelnou povánoční dietu.

Ta stejně brzy skončí, protože začátkem jara, po kterém tímto volám, se bude zase velká část naší republiky detoxikovat po dlouhé zimě. O tom ale až v příštím čísle. Cílem únorových rychlovek bude získat potřebnou energii a celkově posílit tělo i mysl. K tomu nám pomůže jedna zásadní ingredience, a tou je hořčička. Pokud nejste zrovna milovníci zobání tabletek z lékárny stejně jako já, najdete je v ovoci, zelenině nebo v rybách. Osobně s tím nemám žádný problém, ryby jsou u nás doma velmi oblíbené. Je mi jasné, že celá řada z vás možná namítne: „Fuj, ryba!“ Do tohoto menu jsem proto zařadila „unisexového“ lososa. A budu doufat, že ho ti, kteří se darům moře, tuňákovi či jinému specialistovi na minerální látky vyhýbají obloukem, vezmou na milost aspoň tentokrát.

Ve víně je pravda i vitaminy

Co by to bylo za vaření, kdybychom si to nezpřijemnil skleničkou dobrého červeného vína. Žádný extrém ale není dobrý, proto to ani já nebudu přehánět. Do oblíbené číše si naleju jen tak na dno, anebo možná o trochu víc. Vždyť víno je produkt z ovoce, a je tak ideální vitaminovou bombou pro dospělé. Pochopím však, pokud se rozhodnete zůstat u hrnku s bylinkovým čajem. Přidejte si do něj alespoň půl lžičky mleté skořice. Věřte nebo ne, ta umí s tělem zázraky. Nejenže zrychlí metabolismus, ale její vůně dokáže navodit příjemnou a klidnou atmosféru. Jdeme na to!

Špenátový salát se sušenými rajčaty a parmezánem

K prvnímu chodu upozorňuji: „Pozor, pálí!“ Do původního receptu patří ještě chilli papričky, mně to vedle dijonské hořčice přišlo už moc, ale nechám to na vás. Po špenátu nám sice „bicáky“ nenarostou, nicméně jde o šampiona v obsahu blahodárných látek.

Ingredience:

- ! 200 g baby špenátu | 175 g sušených rajčat
- ! 100 g parmezánu | 3 polévkové lžíce olivového oleje
- ! čajová lžička krémového balzamiká
- ! čajová lžička dijonské hořčice
- ! šťáva z jednoho citronu | sůl, pepř

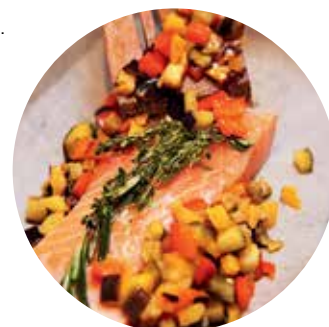

Losos v papilotě se zeleninovým tatarákem

Pokud patříte mezi zastánce jídel z jednoho hrnce, zajásáte. Pečení v papilotě neboli v papírovém balíčku je totiž něco podobného. Takto připravená jídla si navíc zachovají šťávu a všechny vůně. My si naši papilotu jednoduše vyrobíme z pečicího papíru. Je to rychlé a snadné!

Ingredience:

- ! 2 plátky lososa (počítám pro dvě osoby)
- ! čerstvé bylinky (petržel, tymián, kopr, rozmarýn i další podle chuti)
- ! olivový olej | 1 cuketa | 1 lilek | citron | 4 větší brambory
- ! 2 středně velké papriky (žlutá nebo červená, nepoužívejte pro tento recept zelenou – může totiž způsobit zhořknutí pokrmu)
- ! 1 středně velká cibule (nejlépe červená) | sůl, pepř

Pomerančový koláč

V původním receptu se tento koláč nakonec polévá hořkou čokoládovou polevou. Proti gustu každého kuchaře nic nemám, já osobně jsem však kombinaci pomerančů a čokolády nijak nepropadla, a proto zůstanu u varianty bez polevy.

Ingredience:

- ! 2 větší pomeranče (volte v biokvalitě nebo s tenčí slupkou)
- ! 200 g mandlí | prášek do pečiva | vanilkový cukr
- ! 3 vejce | cukr moučka na finále
- ! 170 g cukru krupice (místo cukru můžete dát 4 polévkové lžíce domácího medu)

Jak na to?

1 Nejdříve se pustíme do přípravy pomerančového koláče, který jsem poprvé ochutnala u kamarádky Klárky v Londýně. Pomeranče důkladně omyjeme nejlépe kartáčkem na ovoce a zeleninu. Pokud se i přesto obáváte toho, že by se vám do koláče mohl dostat nějaký chemický přípravek, kupte si pomeranče v biokvalitě. Pozor jen na ty se silnou kůrou. Díky těm by byl koláč příliš hořký, a to není žádoucí. Omyté pomeranče rozkrojíme na menší kousky a uvaříme je ve vodě doměkka.

2 Zatímco se pomeranče vaří, máme čas na přípravu hlavního chodu. Filety lososa osolíme, opepříme, pokapeme olivovým olejem a necháme odpočívat. Mezitím si necháme přehřívát troubu na 200 stupňů. Očištěnou zeleninu (paprika, cuketa, lilek a cibule) nakrájíme na stejně velké kostičky o velikosti do jednoho centimetru a krátce opečeme na olivovém oleji. Brambory si pokrájíme na podlouhlé čtvrtky, které osolíme. Na jednu porci si utrheme asi 40 cm dlouhý pečicí papír, který pokapeme olivovým ole-

jem. Na střed položíme plátek ryby ozdobený svazkem bylinek a nakonec přidáme poměrné množství orestované zeleniny. Pečicí papír přeložíme tak, abychom vytvořili více či méně úhledné balíčky – papiloty. Důležité je, aby nám nic z balíčku neuteklo. Balíčky opatrně přesuneme na plech, mezi ně poskládáme brambory a vše necháme péct asi 20 minut.

3 Během této doby si připravíme špenátový salát. Listy baby špenátu omyjeme, necháme okapat přebytečnou vodu třeba na papírové utěrce a smícháme je spolu s pokrájenými sušenými rajčaty. Víc než „lupení“ je důležitější zálivka. Tato je moje oblíbená a dokonale se hodí k rybě. V menší misce smícháme 3 lžice olivového oleje, jednu lžičku krémového balzamik, jednu lžičku dijonské hořčice, šťávu z jednoho citronu, sůl a pepř. Necháme několik minut odpočinout, aby se chutě promíchaly, a poté můžeme salát zalévat. Na konec přidáme nastrouhaný parmazán. Zda to budou piliny nebo hobliny, to už je na zvyku každého z vás.

4 Lososové balíčky vyndáme z trouby a teplotu stáhneme na 180 stupňů. Už zbývá jen dodělat koláč. Uvařené pomeranče vyjmeme z vody a rozmixujeme na jemné pyré, které necháme trochu vychladnout. V míse smícháme mandle rozdrčené na mouku, cukr, prášek do pečiva, pomerančové pyré a 3 vejce. Jemné tekuté těsto přelijeme do formy a pečeme asi 40 minut.

5 Salát je již na stole a nyní budeme servírovat hlavní chod. Lososa se zeleninou naaranžujeme z papíru na talíř, dozdobíme a pokapeme citronovou šťávou. Chut ryby jistě nezkaží také pořádně vychlazený ryzlink rýnský.

Nezapomeňte během debužirování občas mrknout na koláč. Někdy pomáhá stará dobrá finta se špejlí, ale to jistě znáte. Hotový koláč ještě před servírováním poprášíme moučkovým cukrem. Velkou parádu také udělá šlehačka a mandarinky.

Tak dobrou chuť!

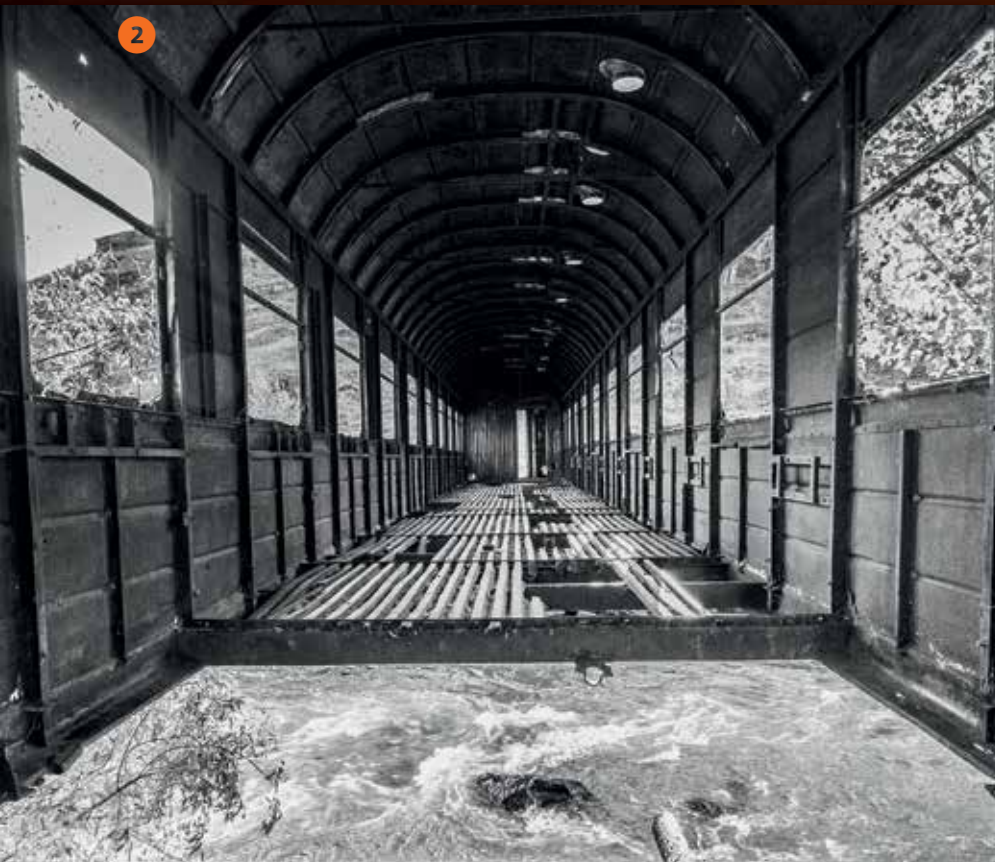

- 1 **Jana Vacková**
Sladké vláčky
- 2 **Petr Jansa**
Most přes řeku Mtkvari
- 3 **Marie Čermáková**
Březový háj

FOTO
SOUTĚŽ ŽELEZNICE,
KDE BYSTE JI NEČEKALI

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

1

2

3

ETIKETA

S DANIELEM ŠMÍDEM

ILUSTRACE: DIGISHOCK

Daniel Šmíd je lektor a mentor, přednáší o korektním chování a vztazích, soudobé společenské a obchodní etiketě a tématech spojených s moudrým oblékáním. Jeho vizí je zlepšit chování a oblékání lidí kolem něj. Více na www.danielsmid.cz. Přehled jeho aktuálních otevřených kurzů etikety najdete také na www.etiketaustolu.cz.

Podání rukou

Máte to za sebou jistě nesčítelněkrát. Podanou ruku a pocit, kterého se vám dostane, když ji někdo stiskne a zatlačí váš prsten až na kost malíčku, nebo se jí naopak taktak dotkne, až vám připadá, že vás onen nebere vůbec vážně. Podání ruky, respektive podání rukou, patří mezi krátké rituály mezi dvěma lidmi, jichž se nám, jistě po zásluze, často i méně často dostává.

Podání ruky je jednoduché gesto. Jednoduché v případě, že podáváte ruku správně. Nemělo by však být gestem prázdným. Je součástí moderní etikety, ale také běžného soužití lidí v rodinách, v klubech, na sportovištích, u politicky zabarveného jednání, při obchodních schůzkách anebo jen tak na ulici. Jeho hlavní poselství známé již tisíce let – nemám zbraň, jsem přítel – zůstává nejdůležitější a univerzálně rozpoznatelnou informací, kterou vaše ruka tomu druhému předává. Při přivítání nebo při rozloučení má tento dotek až magický význam. Ve sportu se sokové podáním ruky snaží, často po zápase, navodit atmosféru přátelství, často neúspěšně. Hluboký význam podání ruky spatřuji při kondolenci nebo vyjádření soucitu v jakékoli věci. Tam je tento dotek silným spojovacím prvkem. Pokud jste v situaci, kde si lidé kolem vás ruce podávají, neváhejte se k nim připojit. Pokud vám někdo ruku podává, je vaší povinností toto podání přijmout. Nepřijetí nabízené ruky patří mezi projevy nezdvořilého chování.

Podání ruky je výhodou, kterou má na své straně, jako pomyslný míček na hřišti, společensky významnější osoba. Na „pracovních kurtech“, tedy v prostředí firmy, podává první ruku nadřízený podřízenému. Jako první podává ruku vždy osoba starší osobě mladší, stejně tak žena nabízí ruku jako první muži. Takže pozor, pánové, nesápejte se vaší mužnou rukou po dámské ručce. Vyčkejte, až vám ji nabídne ona. Pokud máte rukavici, sundejte si ji. Pokud jste dáma, můžete si rukavici nechat, ale nemusíte. Ruku stiskněte středně silně, nesnažte se nikomu dělat z prstýnku ovál. Při podání ruky se protějšku dívejte do očí a zastavte se. K podání ruky patří jedno až dvě potřesení, ndržte nikoho dlouho. Ruce nekrutě ani nahoru, ani dolů. Stisk ať působí hlavně upřímně a energicky. Držte a tiskněte celou ruku, nejen prsty nebo špičky prstů. A nezapomeňte, že úsměv je pomyslnou třešní na dortech všech pozdravů a rukouání!

Najdou se samozřejmě také situace, ve kterých se podání ruky nedoporučuje nebo patří mezi nevhodné. Například při vašem osobním jednání na úřadě. Nepodávejte si ruce na policii, při jednání na soudech se soudci a přisedícími. Ruku nikdy nikomu nepodávejte na toaletách. Nepodávejte také svoji ruku „dvěma rukama“. Ndržte druhou rukou nikoho za loket, za paži ani za rameno.

I přesto, že jste spokojeni, je nevhodné podat ruku obsluze na čerpací stanici, číšníkovi, pokojské, portýrovi, kurýrovi, poštovnímu doručovateli, taxikáři, řidičům v dálkové nebo městské dopravě. Ani vlakovým průvodčím a stevardům. Tyto osoby s podáním ruky nepočítají a můžete je tím vyvést z míry. Na druhou stranu můžete každému z uvedených podat ruku v případě, že je to společensky vhodné, např. když se s danou osobou seznámíte v osobní věci nebo chcete dotyčnému poděkovat za pomoc zcela přesahující jeho kompetence a povinnosti v dané situaci. ■

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

1 Po kolikáté letos v Praze vystoupí Ewa Farna s filharmonii?

- A poprvé
- B podruhé
- C potřetí

2 Ve kterém městě najdete unikátní schodiště se zpívajícími stromy?

- A v Pardubicích
- B v Opatovicích nad Labem
- C v Hradci Králové

3 O kterém z rumunských hradů se říká, že byl Drákulovým vězením?

- A o hradu Hunedoara
- B o hradu Bran
- C o hradu Poenari

4 Jak se jmenuje druhý největší zvon v Čechách?

- A Augustin
- B Zikmund
- C Bořivoj

5 Kolik tun uhlí se vešlo do tendru lokomotivy řady Class T1?

- A 8 tun
- B 37 tun
- C 21 tun

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

**Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.*

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **13. února 2019**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – Café v Lese
- 2 – ve Vítkově
- 3 – Bobina
- 4 – 163
- 5 – v ulici Na Rybníčku

LEDNOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o knihu Největší tajemství templářů

Ve kterém českém městě se podle legendy prohání duch templáře s useknutou hlavou pod paží?

B) v Praze

Soutěž o knihu Špatná dcera

Jak se jmenuje nový film spoluautorky scénáře slavného hitu Samotáři?

C) Cena za štěstí

Soutěž o vstupenky na film Narušitel

Tajenka zní: **Vyraž za dobrodružstvím, jedině tak poznáš, kam doopravdy patříš.**

Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

Západním expresem rychleji než dřív

Za 1 h 6 min
budete v Plzni
a plzeň ve vás

Pojed'te s námi
www.cd.cz

 České dráhy
Národní dopravce

Nová generace jízdenek zjednodušuje cestování

Flexi jízdenka

S tou vám vlak neujede. Stačí si zvolit datum a do půlnoci můžete odjet kterýmkoli vlakem. U jízdenek z e-shopu si zvolíte i čas odjezdu.

Flexi zvýhodněná jízdenka

Čím dřív si ji koupíte, tím víc ušetříte. A k tomu můžete využít kterýkoli vlak za stejných podmínek jako s Flexi jízdenkou.

Vázaná jízdenka

Jízdenka za nejnižší možnou cenu. Čím dřív ji koupíte, tím více ušetříte. Jen je nutné dodržet podmínku předepsaného vlaku, ke kterému se jízdenka váže.

Navíc můžete při nákupu on-line vrátit jízdenku do 15 min před odjezdem vlaku.

Pojed'te s námi
www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

